

mondta nekem, hogy a népi demokratikus államok Jugoszláviával és Titóval élünk kell, hogy egyesüljenek.

E cél előérére a Jugoszláv, az amerikai és egyéb kémszervezetek teljes erejükkel támogatták Rajkot. 1946. novemberében alárendelték neki dr. Szónyi Tibort aki Svájcban az OSS. nevű amerikai kémszervezet vezetőjének. Allan Dullesnek utasítására az ottani magyar trockista emigránsokból kémszervezet szervezték. Ezt a kémszervezetet Titó svájci és franciaországi ügynökei segítségével Dulles 1944-45 telén amerikai hadirepülőgépen Belgrádon át, mint Jugoszláv titói bizottságot Magyarországra, a szovjet hadsereg hátába dobta. Rajkhoz kapcsolták a Jugoszláv felderítők 1946 nyarán Pálffy Györgyöt, Horthy hadseregének fasiszta tisztjét. Pálffy aki saját bevallása szerint 1945 nyara óta beszervezett Jugoszláv kém volt megjárta a kommunista titószt, fokozatosan altábornagy, a határőrség parancsnoka, majd a honvédelmi miniszter helyettese lett. E cinikus katonák segítségével Rajk széles elágazó szervezetet hozott létre. Ahova csak lehetett, magas állásokba juttatta az imperialisták ügynökeit, főleg volt trockistákat, provokátorokat, kémeket. Így jutott a rendőrség és a belügyminisztérium vezető állásába Szász Béla, az angol Intelligence Service Délamerikából hazaküldött kémje, Major Frigyes, a „CIC” amerikai kémszervezet ügynöke. Marshall Lászlót a francia „2-ème bureau” kémét a rendőrség politikai tevékenységével bízták meg, a trockista Oszkó Gyula és Mátyás László rendőrezredesek lettek.

A politikai rendőrségbe Rajk beépítette dr. Beck Jánost, Ráth Károlyt, Kovács Ferencet, Kálcsics Józsefet és más régi kémbarátait. Korondy Béla volt csendőrszázados mint rendőrezredes kapta azt a megbízást, hogy volt csendőrökből, horthysta tisztekből különleges belügyi képzésű zászlóaljat szervezzen. Pálffy ugyanakkor a honvédelmet rakta meg fasiszta-horthysta tisztekkel. Szónyi pedig az államapparátusban, a gazdasági posztokon és a kommunista pártban igyekezett ügynökeit elhelyezni. A népi demokrácia híveit, különösen a munkásokat és parasztokat. Rajk és kémbandája rendszeresen kiszorították a rendőrségből, a hadseregből, az államapparátusból, ugyanakkor kiszabadították az internálótáborokból az odakerült kémeket és provokátorokat.

Politikai téren is nagy aktivitást fejtettek ki. Rajk felesége lett a Magyar Nők Demokratikus Szövetségének főtitkára. A Népi Kollégiumok Országos Szövetségén keresztül, amelyet Rajk a belügyminisztérium alapjából bőven támogatott, kiterjesztett befolyásukat a diákok, az ifjuság egy részére.

Rajk mint „tiszteltetbe” építőmunkás, az építőmunkás szakszervezetben keresztül megkísérelte befolyását a szakszervezetekre is kiterjeszteni. Rajk lett a Magyar-Jugoszláv Társaság elnöke stb. stb.

A Rajk-féle szervezkedés mellett a Jugoszlávok saját külön kémszervezeteket is léptettek. Vlaszálva a magyar népi demokrácia bizalmával, beépültek nemcsak az állami szervekbe, a politikai pártokba, gazdasági intézményekbe, társadalmi egyesületekbe is. Szervezetük olyan szerteágazóknak és jelentősnek látszott, hogy Rajkra és bandájára támaszkodva 1947. őszén már irányt vetek a magyar népi demokrácia megdöntésére.

sére. Brankov László, a Jugoszláv követség volt ügyvivője erről a következőket vallja:

„Kémhálozatunk lassanként átfogta az államapparátus valamennyi ágát, a hadsereget és a rendőrséget. Ugyanez a kémhálozat 1945-től kezdve benyomult a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt vezetőségeibe is, valamint számos társadalmi és politikai szervezet vezetőségeibe is. Az államapparátusban, valamint a hadseregben lévő kémhálozat segítségével a Jugoszláv kormány Magyarországon területén nagyarányú kémtevékenységet folytatott a magyar kormány ellen. Ez tette lehetővé, hogy Rankovics Jugoszláv belügyminiszter Titó tervei szerint konkrét intézkedéseket tehetett a kémhálozatok ellen, és a magyar kormány megdöntésére, Magyarország államrendjének megváltoztatására.”

E terv végrehajtásának előkészületeit szolgálta Titó magyarországi látogatása 1947. decemberében. Ez a látogatás — mely sokban hasonlított egy hódító bevonuláshoz Budapestre — a Jugoszláv vezetők gondosan előkészített tervei szerint történt. Az volt a célja, hogy Titó, valamint Jugoszlávia tekintélyét Magyarországon növelje, mint ahogy Rajkék és Jugoszláv cinikusai állandóan arra törekedtek, hogy megpróbálják Titót mesterségesen népszerűsíteni és a Szovjetunió hatalmas népszerűségét csökkenteni. Budapesti látogatásáról visszaterve Titó Kelebián, a Jugoszláv határ közelében vadászat ürügye alatt egy napot tartózkodott. Vonatján utazott Rajk László belügyminiszter is, aki már előzően ismételt tárgyalást Titóval és a Jugoszláv vezetőkkel. Kelebián állomáson, Titó vonatán, Rankovics Jugoszláv belügyminiszter magához kérte Rajkot. Brankov tolmácsolásával részletesen közölte vele a tennivalókat.

„A terv — mondotta vallomása szerint Rankovics — abban állna, hogy észrevétel nélkül, a szomszédállamok kormányainak éberségét kijátszva, Belgrád központtal fokozatosan Jugoszlávia köré tömörítsék a népi demokratikus országokat.”

Ennek előkészítését szolgálta az ugynevezett balkáni szakszervezeti szövetség, a balkáni sport-szövetség, a balkáni ifjúsági szövetség, a balkáni nőszövetség stb. melynek központja mind Bolgrádban volt. A magyar belpolitikára vonatkozólag Rankovics utasította Rajkot, hogy

„orientálódjék a nacionalista, szoviszta elemekre, a hadseregben, a rendőrségen és az államapparátusban, a kispolgári erőkre a városokban, de különösen a falun.”

Rankovics közölte Titó utasításait, mely szerint Rajk arra vegyen irányt, hogy likvidálja a magyar állam és a Kommunista Párt jelenlegi vezetőit, hogy ennek megtörténte után Magyarország vezetését Rajk vegye kezébe. Rajk ezt a megbízást vállalta és fokozta tevékenységét.

1948. márciusa óta azonban szaporodtak a jelek, amelyek azt mutatták, hogy a Jugoszláv-amerikai tervek kezdenek lelepleződni. Mint a kommunista párt politikai bizottságának tagja, Rajk értesült arról, hogy a Tájékoztató Iroda leleplezni készült Titóék árulását. Erről a készülődésről Rajk folyamatosan értesítette Titókat. A Tájékoztató Iroda határozatának nyilvánosságra hozatala leleplezte és meg is húsította Titóék tervét. Ezért Titóék közölték Rajkkal,

hogy a változott helyzetnek megfelelő új taktika kidolgozására Rajknak titkos találkozást kell létrehoznia Rankovicsal, a Jugoszláv belügyminiszterrel. Ez a titkos találkozás 1948. október elején Klein Antal, horthysta földbirtokos Paks melletti vadászterületén létre is jött. A magyar határőrség parancsnokának, Pálffy György segítségével Rankovics két kísérőjével együtt illegálisan átkelt a határon és találkozott Rajkkal, akit Mrázovics budapesti Jugoszláv követ és szeretője, Tarisznyás Györgyi paksi tanítónő kalauzoltak a találkozás színhelyére. A megbeszélés, mely egy csőszházban folyt le, két és félórát tartott.

Rankovics közölte Rajkkal az új tervet, melyre vonatkozólag aláhúzta, hogy az Titó személyes munkájának eredménye és rajta kívül csak Djilas és Kardelj ismeri. Közölte, hogy a Tájékoztató Iroda határozata után a régi célok megvalósítása érdekében új utakra kell térni. Közölte Titó „lángeszű” tervét arra vonatkozólag, hogyan fogja fokozatosan a Jugoszláv népet a Szovjetunió ellen fordítani és hogyan viszi át a népet a nyugati imperialisták taborába és egyben hogyan szándékozik megnevelni a népi demokratikus államok reakciós erőit és biztosítani a szervezeti összefogásukat és hogyan akarja őket az imperialisták oldalára, a Szovjetunió ellen állítani.

„Titó — mondotta Rankovics — e cél megvalósítására az új helyzetben három feladatot jelölt meg. Először Jugoszlávia népeinek mozgósítását a Szovjetunió ellen. Másodszor a népi demokratikus államok szovjetellenes erőinek növelését és szervezeti összefogását. Harmadszor felhasználni a nemzetközi kérdésekben a Szovjetunió és az angol-amerikai államok közötti nézeteltéréseket. Az utóbbi esetben nekünk a Szovjetunióval szemben a nyugati nagyhatalmakra kell támaszkodnunk. Titó lángeszűt megoldotta ezt a problémát, kidolgozott egy tervet, mely szerint a Jugoszláv nép szovjetbarát hangulatát fokozatosan likvidálni lehet.”

Ennek a tervnek lényegét kifejtve Rajk azt vallja:

„Ennek a lángeszű tervnek alapvető elvei — amint Rankovics velem közölte — a következők: először csak bírálati illeti a kominform határozatát, utána a határozatot rágalomnak minősítik, de ebben a periódusban még semmi esetre sem bíráljuk a Szovjetuniót és vezetőit és ellenkezőleg ebben a szakaszban kiemelik a Szovjetunió iránti barátságát...”

Utána folytatta Rankovics — mi fokozatosan és egyre erőteljesebben arról kezdünk beszélni, hogy a Szovjetunióra hárul a felelősség azért, hogy mi nem tudjuk megvalósítani a Jugoszláv öt éves tervet és ezzel kapcsolatban a szocialista építési tervét és különösen őket tesszük felelőssé azért, hogy nem tudjuk megvalósítani a néptömegek életszínterének beígért növekedését... Ez a propaganda ségkivül nagyon hatásos lesz — jelentette ki Rankovics — ennek segítségével a mi népünk a Szovjetunió iránt táplált barátságát győlelteti alakul át... Titó számítása szerint — mondotta Rankovics — ez a propaganda a mi néptömegeink előtt egyengett az utat annak igazolására, hogy Titó miért orientálódik a nyugati hatalmak felé ahelyett, hogy a Szovjetunióra venné az irányt. Magyarországra vonatkozólag

Rajk vallomása szerint: „Titó a legközelebbi időben éles kampányt kezd a magyar kormány és állam vezetői ellen. Rákosit revizionizmussal fogják vádolni és azzal, hogy vezetése alatt a magyar kormány Jugoszláviától el akarja szakítani a magyar lakta területeket. Miután ilyen módon ellentéteket keltenek a magyar és a Jugoszláv nép között, a megfelelő pillanatban ezt a kérdést a Jugoszláv parlamentben felvetik. Ezt az akciót határcsúszások fogják követni, amelyekért Jugoszlávia Magyarországot teszi majd felelőssé.”

Ezek a határcsúszások a Rankovics által kifejezett terv szerint azt a célt szolgálták volna, hogy Jugoszláviának formális ürügyet szolgáltatassanak erőszakos katonai beavatkozásra Magyarországon ellen a magyar terület egy részének fegyveres megszállására.

Ez a beavatkozás akkor történt volna meg, mikor a Szovjetunió valamely nemzetközi honnyadalommal kapcsolatban el lett volna foglalva. A fegyveres katonai akció egy részét képezte volna a Jugoszláv hadsereg magyar egyenruhába öltözött részének átdobása a határon, valamint az angol-amerikai megszállási övezetekben összegyűjtött ugyancsak magyar egyenruhás csendőrök, nyilasok és horthysták Jugoszlávia területén történő átvonulása Magyarországra.

A tervhez tartozott a magyar kormány egyes minisztereinek, elsősorban Rákosi Mátyásnak, Farkas Mihálynak és Gerő Ernőnek „fizikai megsemmisítése.” Rankovics az aggodalmaskodó Rajkot megnyugtatta, hogy nekik nagy gyakorlatuk van e téren:

„Titó ellenségei közül jó néhányan beszélhettek azokról a módszerekről, melyekkel Titó és ő (Rankovics) ellenségeiket eltüntetik.”

Rankovics azt javasolta Rajknak, hogy a magyar kormány vezetését Pálffy és a hadseregben lévő emberei vegyék magukra.

„Gondolkozzanak — mondta Rankovics — ennek a likvidálásnak a változatain és pedig úgy, hogy egyiknél valamilyen szerencsétlenséget okozzanak, a másiknál öngyilkosságot, a harmadik hírtelen betegségben halna meg, vagy pedig megölnék őket a lakásokon és később megfelelő magyarázatot adnának, hogy pl. szökés közben lötték le őket.”

Rankovics befejezésül közölte Titó utasításait és feltételeit: „A Jugoszláv segítség az új magyar kormányra olyan természetes kötelezettségeket ró Jugoszláviával szemben, amelyek nem képezhetik vita tárgyát. A magyar kül- és belpolitikai kérdéseket, melyeket én és Rob Anton irányítunk, valamint a honvédség kérdéseit, mind összhangba kell hozni Jugoszlávia érdekeivel. Másodszor: a magyar iparnak a Jugoszláv gazdasági tervek végrehajtására áldozatot kell hoznia.”

Rankovics közölte utasításait az új kormányra vonatkozólag. Az új kormány minisztereinöke Rajk László, belügyminisztere Rob Anton (a Jugoszláv kémszolgálat egyik magyarországi vezetője), hadügyminisztere: Pálffy György Jugoszláv kém. Rankovics hozzátette:

„Titónak nem lesz kifogása az ellen, ha az eljövendő kormányban részt vesznek a szociáldemokrata párt nyugatra menekült vezetői és több személy Nagy Ferenc köréből.”

A politikai utasítások között szerepel az a követelés is, hogy Rajk támaszkodjon Horthy és Szálasi híveire, a katolikus reakcióra, a kulákokra és az utóbbival kapcsolatban hangsúlyozza ki Jugoszlávia példáját, ahol „Titó nem folytat harcot a kulákság ellen.” Végül közölte Rankovics, hogy a kormány fegyveres megdöntésére saját katonai szakértőjét bocsátja majd Rajk rendelkezésére.

Rajk László vállalta Titó utasításai végrehajtását. Budapestre érkezése után megbízta Pálffy Györgyöt, hogy a köztársaság megdöntésére tegye meg a hadseregben belülről a megfelelő fegyveres előkészületeket. Pálffy, aki saját külön vonalán már éreztetett a Rankovics által közölt tervvel — jelentette Rajknak, hogy az előkészületeket már megkezdte és ismertette vele a fegyveres felépítés tervének részleteit.

Rajk László hasonlóképpen utasította Szónyi Tibort, hogy ugyancsak tegye meg előkészületeit, készítsen elő pártkonferenciát, melynek feladata lett volna a Magyar Dolgozók Pártjának vezetése alá helyezni. Rankovics a maga részéről két pri-békjét Joanovicsot és Jojkicsot két politikai gyilkosságokban jártas egyént, mint Jugoszláv diplomátát Magyarországra küldte. Azzal a feladattal bízta meg őket, hogy Rákosi Mátyás miniszterelnök helyettes meggyilkolását előkészítsék.

Mind Ezeket a tervek keresz-tülhúzták a reakciós elemek és kémek ellen fogantatott rendszabályok, melyek eredményeképpen Rajk híveinek jelentékeny részét eltávolították a hadseregből, a rendőrségből, az államapparátusból. Május közepén pedig megkezdődött az örszeeszküvek letartóztatása.

A fent felsorolt tényekből ki-világlik, hogy Rajk László az 1946. évi I. te. ben megalkotott demokratikus Államrend vala-mint a köztársaság kormányá-nak erőszakos megdöntésére irányuló szervezkedést kezdeményezt és annak vezetésével büntet-tet követelt el.

II.

a) Pálffy György 1900-ben született. Jónódu polgári családból származik, mint Ludovika Akadémia végzett hivatásos tiszt második világháború előtt egy évet szolgált az olasz fasiszta hadseregben és onnan mint meggyőződéses fasiszta tért vissza. A Horthy-hadsereg tisztjeként részt vett Kárpát-Ukrajna megszállásában és ezzel kapcsolatban írásbeli dícséretet kapott az akkori honvédelmi minisztériumtól. A hadseregből felesége szarmazása miatt ki kellett lépnie a ez módot adott neki arra, hogy 1945 elején, mint „német-ellenes” tiszt belépjen az új hadseregbe. 1945. nyarán már a Jugoszláv felderítő szervezet kémeként működött. Ugyancsak már 1945-ben felvette az összeköttetést Rajk Lászlóval. Rajkkal folytatott sorozatos tárgyalásokon megismernte és elfogadta állam és népi-ellenes szervezkedésének célkitűzéseit. Pálffy feladata a szervezkedés katonai vezetése volt. Rajkkal egyetértésben a honvédségben belülről védté és előterbe hozta a reakciós, horthysta-fasiszta tiszteket, fontos parancsnoki állásokba helyezte azokat, akikről biztosan tudta, hogy aljas célkitűzéseit és utasításait vakon követik. 1947-ben Rajk utasítására fokozta tevékenységét és a fegyveres örszeeszküvel kapcsolatos mozgósítási kérdéseket begyakorlására riadóztatásokat, katonai összevonaásokat stb. rendezett.

Pálffy összeköttetésbe lépett Lócsai ezredes — a budapesti ju-

gostáv katonai attasé közvetítésével Nedelkovic Jugoszláv ezredessel. A találkozás Rómában történt 1947. decemberében a partizán kongresszuson, ahol Nedelkovic Titó közvetlen utasításait közölte Pálffyval. Biztosította Pálffy-t, hogy Titó céljai megvalósulnak, mert a célokat az egyesült amerikai államok támogatják.

1948. októberében, miután Rajk Pakson titkosan találkozott Rankovics Jugoszláv belügyminiszterrel, Pálffy meggyorsította a köztársaság megdöntésére irányuló fegyveres előkészületeket. Elkészítette és írásban lefektette a tervet, amelyet tíz zászlóaljra osztva megvalósíthatóknak. E zászlóaljaknak Pálffy azt a feladatot szánta, hogy szállják meg a legfontosabb középületeket, a postát, a rádiót, a pártközpontot, valamint a vidéki ipari góciókat. Ugyancsak tervet dolgozott ki a kormány tagjainak, Rákosi Mátyásnak, Farkas Mihálynak és Gerő Ernőnek meggyilkolására. Ezt a feladatot Korondy Béla rendőrszázados volt csendőrszázadosra bízta, akinek a Korondy által már megszervezett különleges zászlóaljon kívül egy tisztokból alakított különítményt is rendelkezésére bocsátott volna. A tervet Nagybudapest térségben terjedtetve és hivatali páncélszekrényében őrizte mindaddig, amíg büntérel letartóztatásáról nem értesült. Akkor titkárnője, Rosenfeld Edit segítségével a tervet elégette.

Pálffy György tehát az 1948. évi I. tc-ben megalkotott demokratikus államrend és köztársaság erőszakos megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésével büntetett követői el.

b) Pálffy György 1945 óta a Jugoszláv Kémszolgálat ügynöke volt. Brankov Lázárnak, a Jugoszláv Kémszervezet tanácsosának a Jugoszláv Kémszervezet magyarországi vezetőjének sorozatosan átadta a honvédség bizalmas okmányait és adatait. A katonai politikai osztály beosztottait a Brankov által kért adatok kiszolgáltatására utasította. Pálffy György ezt a kémszolgálatot Lozits ezredes, Jugoszláv katonai attasé részére folytatta, majd ennek leváltása után Zsokai ezredesnek a Jugoszláv Kémszervezet katonai attaséjének bocsátotta rendelkezésére. Pálffy György, mint altörzsnagy és a honvédség felügyelője tehát mint közhivatalnok, hivatali megbízatásával visszaélve a magyar állam nemzetközi, katonai és gazdasági helyzetét érintő titkokat idegen állam hatóságaival közölte. Ezzel az ország érdekeit súlyosan sértve, kémkedés, hűtlenség büntetést követte el.

III.

a) Brankov Lázár a Jugoszláv belügyminiszternek magyarországi főrezidense volt. Kezdetben a Jugoszláv katonai misszió vezetője, majd a követség első tanácsosa, később a Jugoszláv követség ügyvivője lett. Magyarországra küldetése előtt, 1945 elején, Cichil Obrád ezredes, a Jugoszláv katonai misszió vezetője Titó kifejezett utasítására hivatalát, Brankov vallomása szerint a következőkben szabtta meg:

"Titó, Kardelj és Rankovics számonkérte arra, hogy a misszió tagjai Magyarországon való tartózkodásukat felhasználják, hogy kémanyagot szerezzenek a magyar kormány politikai és gazdasági intézkedéseiről, valamint hírszerzést végezzenek a magyarországi szovjet csapatokról. Értésünkre adta, hogy szoros kapcsolatot kell létesítenünk az angol-amerikai megbízottakkal és el kell kerülnünk, hogy a szövetséges ellenőrző bizottság szovjet vezetőségnek különösen Vorosilov marsallnak befolyása alá kerüljünk."

Brankov ennek megfelelően éveken keresztül tartotta fenn az összeköttetést Rajkkal, Pálffyval és a magyar demokratikus állam ellen összeesküvő más elemekkel. Ő volt, aki Rajk László, Pálffy György és mások szervezeteit egybehangolta. Ő irányította Rob Anton Jugoszláv kém működését, akit az ő közvetítésére a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének titkárául választották és aki az országgyűlésnek is tagja lett, Brankov volt a tolmács Rajk és Rankovics 1947. decemberében Keleblán folytatott tárgyalásán. Reá, mint Titó és Rankovics bizalmi emberére hárult az a feladat, hogy a magyar köztársaság megdöntésére irányuló tervek kivételét szorgalmazza és ellenőrizze. Amikor a Tájékoztató Iroda közleménye után ez a szerep megnehezült, Rankovics egyenes utasítására Titó ellen fordult és erről nyilvános nyilatkozatot is adott. Titokban pedig folytatta a köztársaság megdöntésére irányuló törekvéseit.

Brankov Lázár tehát ezáltal az 1948. évi I. tc-ben megalkotott demokratikus államrend és demokratikus köztársaság kormányának erőszakos megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésével büntetett követői el.

b) Brankov Lázár a Jugoszláv hivatalos kémszervezet fővezetője volt Magyarországon. Több mint 4 éven át Rajk Lászlóval, Pálffyval és az ügynökeiként beszerzett egyéb magyar kémek egész sorától folyamatosan szerezte be titkos adatokat. Erre a tevékenységre közvetlenül Titótól kapott utasítást, 6 volt Titó legszívesebben ügynöke.

Brankov Lázár egész magyarországi tartózkodása alatt állandóan kémkedett, ezzel a kémkedés büntetést követte el.

c) 1948. nyarán Brankov Lázár magához rendelte a Jugoszláv Kémszervezet tagjait, a budapesti Jugoszláv követség sajtóattaséját, Zsviko Boarovot és közölte vele, hogy Moits Milos, a magyarországi Jugoszlávok egyik vezetője a Tájékoztató Iroda határozata mellett foglal állást és ezért félt, hogy leleplezi Titóék magyarországi működését. Brankov azt az utasítást adta Boarovnak, bírja rá Moits Milost, hogy ettől a szándékától álljon el és ha Moits Milos kártana álláspontja mellett, akkor ölje meg. Brankov az utasítás után átadta Mravovics Jugoszláv követ revolverét Boarovnak, aki 1948. július 10-én éjjel Moits Milost annak lakásán több revolverlövéllel meggyilkolta.

Brankov Lázár tehát Zsviko Boarovot rábírta arra, hogy Moits Milost előre megfontolt szándékkal megölje, vagyis gyilkosságra való felbujtás büntetést követte el.

IV.

a) dr Szőnyi Tibor 1903-ban született, 1930-tól 1945-ig, amikor mint amerikai kém Magyarországra jött, kizárólag külföldön élt. 1938-ban Svájcba bukkant fel, ahol a háború alatt az ottani magyar emigránsokból, trockistákból csoportot szervezett. Csakhamar összeköttetésbe lépett Noel H. Fielddel, az amerikai kémszolgálat egyik vezetőjével, majd ennek főnökeivel, Allan Dullessel, aki az "Office of Strategic Service" (OSS) nevű USA kémszolgálat európai főnö-

ke volt. Field, az úgynevezett „baloldali” elemekből toborzott kémekre specializálta magát és hozzátartoztak a különböző nemzetiségű svájci emigráns kémcsoportok.

Dulles utasítására Szőnyi kapcsolataiba lépett Miss Lamparral, a bukaresti Jugoszláv követség jelenlegi első tanácsosával, aki a háború alatt Svájcban Titó és az Egyesült Államok közös kémme volt és Szőnyiből haszonnal anyagi ellenszolgáltatás fejében kémszolgálatokat végzett Dullesnek. Szőnyi valjha, hogy 1944. decemberében neki és csoportja tagjainak Miss Lamparr hamis igazolványokat adott át, amelyeken Szőnyi és csoportjának tagjai mint Jugoszláviába utazó tisztek szerepeltek.

Szőnyi Tibort és kémcsoportját a Kluriv és az amerikai felderítő szervezet Svájcban Marcellébe juttatta, ahol Latimovics, az akkori marseillesi Jugoszláv konzul (jelenleg svájci Jugoszláv követ) elintézte az amerikai kémszolgálat ottani vezetőjénél, hogy a kémcsoport rendelkezésére amerikai katonai repülőgépet bocsássonak, mint hogy akkor még folyt a háború, a speciális katonai repülőgépek használatára az amerikai főhadiszállás adott engedélyt.

Szőnyi elmondja, hogy Belgrádban a belügyminisztériumban jelentkeztek, ahol bemutatják Lampar és Latimovics kémeiktől kapott igazolványokat Kovacevics Jugoszláv őrnagynak. Az őrnagy elhelyezte őket a politikai rendőrségen. Az OZNA, néhány napon át kioktatta őt, majd megfelelő kísérettel Novisadon és Suboticán keresztül, mint Jugoszláv tiszt missziót Szegedre küldte. Szegeden Kalafatics őrnagy, az OZNA ott tartózkodó tisztjének utasítására Szőnyit a Jugoszláv igazolványokat megsemmisítették.

Szőnyi és kémbandája idővel jelentős pozícióba jutott. Szőnyi maga a kommunista párt káderosztályának a vezetője lett, ami lehetővé tette, hogy a vele megérkezett amerikai kémeket, vagy azokat, akiket Rajk hozott utasított, megfelelő állásokba helyezze el. Szőnyi és az általa elhelyezett kémek az általuk megszerzett titkos belpolitikai és gazdasági adatok egy részét közvetlenül Budapestben adták át megbízóiknak, részben pedig futárok útján Svájcba küldték az Egyesült Államok ottani kémszolgálatának.

Szőnyi 1947. februárjában külföldön utasítást kapott arra, hogy Szász Béla, Ádám György és Máté Iván amerikai kémeket fontos közigazgatási beosztásba helyezze el.

1946. őszén Allan Dulles utasítására Szőnyi működését Rajknak rendelte alá és rendelkezésére bocsátotta a kémcsoportját is. Szőnyi Tibor, aki nemzetgyűlést képviselő is volt, tehát közhivatalnok, hivatali megbízásával visszaélve, a magyar állam nemzetközi és gazdasági helyzetét érintő titkokat, az állam érdekeinek súlyos sérelmére idegen állam hatóságaival közölte. Kémkedett, hűtlenség büntetést követte el.

b) Szőnyi Tibor csoportjának tagjait 1945. januárjában történt hazatérése után a legkülönbözőbb állami, közigazgatási és fontos gazdasági pozíciókba helyezte el. Így többek között elhelyezte Vági Ferencet, a miniszterelnökségi sajtóosztályra, Földi Ivánt a magyar szovjet olajvállalathoz, majd az utóbbi minisztériumba, Balaban Pétert a Rádió szerkesztőségébe, Módos Györgyöt a Tervehivatalba, dr Kálmán Andrást a népjóléti minisztériumba, dr Kuty Gyulát az Orvosszakszervezetbe.

Kémcsoportját Szőnyi 1947. februárjáig mintegy két havonként rendszeres megbeszélésekre hívta össze. Ez időpont után kompirációs okokból már csak egyenként tárgyalt velük. Az értekezleten utasította kémszervezetének tagjait, hogy kapcsoljanak be új embereket is a kémszervezetbe, olyanokat, akik el-lenségét a népi demokráciának. Szőnyi állandóan informálta Rajkot az általa beszerzett kémek beosztási helyéről és szervezetét Rajk rendelkezésére bocsátotta. Rajk viszont rendszeresen informálta Szőnyit saját célkitűzéseiről, valamint azokról az utasításokról, amelyeket Titótól, illetve Rankovicsától kapott.

1949. tavaszán Szőnyi Tibor több alkalommal tárgyalt Rajk Lászlóval a köztársaság megdöntéséről és a hatalom erőszakos megszerzéséről.

Szőnyi Tibor tehát az 1948. évi I. tc-ben megalkotott államrend és a magyar demokratikus köztársaság kormányának megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésével büntetett követői el.

V.

a) Szalay András 1917-ben született, Rendőri besugó 1935-ben lett. Ettől kezdve felváltva hol Jugoszláviában, hol Magyarországon volt provokátor. Mint rendőri besugó 1942-ben Juhász Antal csendőrnagyhoz került, aki a kommunista ifjúmunkásszövetség vezetői tagjai: Ságvári Endrét, Orbán Lászlót és Lakos Évát, hogy leleplezését elkerüljék: kis büntetést szabtak rá, melyet 1944-ben a sátoraljaújhegyi börtönben töltött, ahol folytatta besugói tevékenységét. Abban az időben a sátoraljaújhegyi magyar és Jugoszláv politikai foglyok kitérését készítették elő. Szalay András a kitérés, illetve a szökés általa megtudott részleteit jelentette Lindenbergnak, a börtön parancsnokának. Mint hogy a börtönparancsnok az árulás folytán ismerte a kitérés tervét, megtette az ellenintézkedéseket. A kitérés következtében 64 foglyot megöltek, vagy később kivégeztek. Szalay András pedig besugása jutalmául szabadlábra került.

Szalay András tehát 64 politikai fogoly meggyilkolásának, illetve törvénytelen kivégzésének büntetésével háborús büntetést követett el.

b) Szalay András a Jugoszláv kémszervezet számára hosszú időn keresztül tevékenykedett Magyarországon. Brankov vallomása szerint

„Szalay életre-halálra oda volt kötve Rankovicshoz és az UDB-hez, mely kézben tartotta azzal, hogy ismerte a sátoraljaújhegyi börtönben elkövetett árulását."

Szalay András először Szmiljanics Jugoszláv őrnagy megbízásából kémkedett, aki mint a Jugoszláv jóvátételi hivatal vezetője dolgozott Magyarországon. Később Brankov követségi tanácsoshoz kapcsolódott, majd pedig Seljanics nevű Jugoszláv kémhez.

Kémtevékenysége közben Brankov megbízásából megszerzte többek között a határvédelmi előkészületekre készített térképészeti és kiegészítő feljegyzéseket. Titkos adatokat szolgáltatott ki a minisztertanács bizalmas határozatairól és egyebekről. Szalay összeköttetésben állt Rob Anton Jugoszláv kémekkel is, akinek elárulta az üzemek államosításáról szóló törvény előkészületeit, a törvény nyilvánosságra hozatala előtt.

Szalay András tehát katonai jellegű és a magyar állam fon-

tos nemzetközi érdekeit és gazdasági helyzetét érintő titkokat kikémlelt és ezeket illetéktelen külföldi személyeknek továbbította, az állam érdekeit súlyosan veszélyeztette, ami állami kémkedés, hűtlenség büntetést követte el.

c) Szalay András, mint a Jugoszláv kémszervezet ügynöke, a kémszolgálat által megjelölt egyéneket az államgépezet fontos pozícióba helyezte el. Az elhelyezettek működését a Jugoszláv kémszervezet utasításainak megfelelően összefogta és irányította. Szalay András így helyezte el a külügyminisztériumba Rex Józsefet és Brankov utasítására keresztülvitte, hogy Rex a külügyminisztériumban maradhatott akkor is, amikor alaposan gyanúsították, hogy a Jugoszlávoknak kémkedett. Ugyancsak így helyezte el a jóvátételi hivatalban Hegedűs József volt rendőrszázados, Jugoszláv kémét. Szalay keresztülvitte, hogy Rob Anton, a Jugoszláv kémszolgálat magyarországi hírszerzői képviselőnek jelöljék. 1948. szeptemberében Rob Anton korábbi utasítására Kovacevics Milenko Jugoszláv kémét a pártiskolán helyezte el. Ezeket a kémeket állandóan vezetés alatt tartotta.

Szalay András tehát ezáltal az 1948. évi I. tc-ben megalkotott demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés egyik vezetője volt.

VI.

Ognyanovics Milán, született 1916-ban. Mint magyar állampolgár, Rob Antonnak, a Jugoszláv kémszervezet vezetőjének beszerzett kémme volt. Rob Anton utasítása szerint kapcsolatba lépett Blázsics Józseffel, a budapesti Jugoszláv követség titkárával, a Jugoszláv kémszolgálat másik ügynökével. Blázsics felszólítására Ognyanovics Milán kötelezvényt írt alá arról, hogy mint Jugoszláv hírszerző ügynökként beszervezte Kovacevics Metiát, Bratzkov Milout, Gromecicu Jovant, Suvut Milant. Rajtuk keresztül belpolitikai természetű és egyéb titkos adatokat szerzett meg. Ezeket az adatokat havonta jelentésbe foglalta és a Jugoszláv kémszolgálat rendelkezésére bocsátotta. A kémszolgálat ennek fejében rendszeres pénzbeli díjazásban részesítette.

A magyar állampolgár Ognyanovics Milán a működésével a kémkedés, hűtlenség büntetést követte el.

VII.

Korondy Béla született 1914-ben. A Horthy-fasizmus alatt mint csendőrszázados szolgált. Pálffy György intézte el igazolványát és őrnagyi rangban be-csempészte a demokratikus honvédségbe.

Ezután Rajk László kémszervezetének megerősítése végett Korondy a belügyminisztériumban adta át, ahol Rajk rendőrezredessé nevezte ki. Rajk azt a feladatot adta Korondynak, hogy volt csendőrökből, horthysta katonatisztekből, továbbszolgáló altisztekből és egyéb fasiszta csöceselékből olyan — számára megbízható — zászlóaljat szervezzen, mely a köztársaság ellen feltétlenül rendelkezésre álljon. Miután Rajk László közölte vele, hogy kormányellenes fegyveres összeesküvésről van szó, Korondy megkapta Pálffy Györgytől az összeesküvés tervének végrehajtására szóló utasításokat. 1948. júliusában Ko-

Három és félmillió tankönyv az ifjúságnak | TITO, a háborús uszító

Debrecenbe nagy tömegben érkeznek az új, olcsó tankönyvek

Az Országos Neveléstudományi Intézet szerkesztésében és a Tankönyvkiadó Nemzeti Vállalat kiadásában hetven, részben teljesen új, részben átirat iskolai tankönyv kerül ebben az évben a tanulók ifjúság kezébe. Augusztus közepé óta a főváros minden nagyobb nyomdájában azedek és nyomják az új tankönyveket. Budapesti jelentések szerint három és fél millió új tankönyv kiadása áll befejezés előtt s ebből legközelebb szeptember 20-ig két millió jut el a könyves boltokba és az iskolapadokba.

A NÉPKÖZTÁRSASÁG CIMERE

Átszírt valamennyi könyv borítójára, melyeket a marxista-leninista ideológia alapján írtak s amely a termelő munkára, a munkás szeretetére, a realista életre nevel ifjúságunkat. A sok új tankönyvet már felsorolt is sok leírás egy újságcikk keretében. Mégis meg kell emlékeznünk az általános iskolai olvasókönyvről, melynek címe: Első orosz tankönyvünk. Egyik legszebb új tankönyvünk a 400 oldalas „Új országot építünk” című könyv, mely

szemléletes módon ábrázol országunk építését és azoknak az erőknak a harcát, melyeknek az építést köszönhetjük.

DEBRECENBEN

egyre több iskolás gyermek kezében láthatók az új könyvek, melyeket szívesen lapozgat a felnőtt is. Vegyük kézbe például a Magyar Könyvet, mely az általános iskolák V. osztálya számára készült. Olvassuk a könyv fejezetét: Család, Iskola, Jóbarátaink; A természet világa; Harc és munka; Mese, kaland. E fejezeteken belül pedig a legkisebb olvasmányok, novellák, versek, gyakorlati cikkek. — Hogyan lesz a nyersfából nemcs furcsa? — így szól az egyik cikk címe, a következő fejezetben pedig a legszebb magyar és orosz népmeséket olvashatjuk. Ha a mostani felnőttek ilyen könyvből tanulnának volna... Van még egy figyelemreméltó mondat ebben a könyvben, illetve annak címszó borítóján: Arai forint. De erre már a könyvesboltban hívják fel a figyelmünket, a Szikra debreceni fióküzletében,

ahová b meztünk érdeklődni az új tankönyvek felől.

DEBRECENBEN IS MEGJELENTER

az új tankönyvek és ezekben a napokban hatalmas tömegben érkeznek — kapjuk a felvilágosítást. Két-három héten belül mindenütt kaphatók az új tankönyvek melyeknek ára valóban önköltségi ár. Általában 2-6 forintba kerülnek a könyvek, csupán egy van közöttük 8 forintos, de az háromszor akkora terjedelmű, mint a többi könyvek, melyek átlag 300 oldalasak. A debreceni első osztályosok például 3 forintért kapják színes, többnyelvű ábrás könyvüket. A középiskolásoknak eddig körülbelül 100 forintba kerültek könyveik, most nem fizetnek érte többet sőtven forintnál. Igen sok munkás és parasztszámazású gyermek pedig ingyen kapja a könyveket.

Még néhány nap tehát és a debreceni tanulók ifjúság is kezébe veszi az új tankönyveket. Jó fejevver lesz számukra abban a harcban, melyet a jobb és jobb tudásért folytatnak!

TITO, a háborús uszító

Amikor az amerikai főparancsnokság vezetői élükön Bradley tábornokkal legutóbb bejárták Nyugat-Európát és egyeztették a marshallizált országok katonai tervét, a görög monarchofasizisták pedig amerikai tisztek vezetésével új támadást készítettek elő a görög demokratikus hadsereg ellen, Tito nagy beszédet mondott Szkopljében. A beszéd elmondásakor Bradley tábornok nem volt jelen személyesen, helyette azonban ott volt Tito kíséretében az amerikai monopóliókét megbízható képviselője; Lewis Adamis és Smile Vojtanov. Tito ezután nemcsak rágalmazóként és provokálóként lépett a világ közvéleménye elé, hanem háborús uszítóként is, aki az angol-amerikai imperialisták kedvéért saját kezével hajlandó elcsúszni az első lépést a szocialista és demokratikus arcvonalm. Tito (örökvései — mint ez szkopljei beszédeiből kiderül — nemcsak arra irányulnak, hogy Jugoszláviát bekapcsolja a kapitalista rendszerbe, hanem arra is, hogy országát imperialista bázissá alakítsa ki a Szovjetunió és a népi demokratikus országok elleni támadás céljaira, ugyanakkor pedig saját akcióját Saszhangba hozza az amerikai stratégia és taktika követelményeivel.

dorn az emberiséget. A béke híveinek kiáltványa erővel és féltéte az atombomba gyár óit, akik a hidegháborúról átörtek a háború előkészítésére.

Tito most meg akarja semmisíteni az angol-amerikai imperialisták ellen hozott ítéletet, amelye az emberiség leghaladóbb milliói mondtak ki. Tito az amerikai militaristák kedvébe akar járni, amikor egyik régi reakciós elméletét eleveníti fel: az angolok és amerikaiak atombombákkal és bakériumháborújukkal Tito szeria; csak szelíd báránykák, a háborút azok idézik elő, akik a határok revíziójára törekednek, valamint a gyarmati népek. Az amerikai stratégia egyik közvetlen feladata a Balkánon, hogy likvidálja a görög demokratikus hadsereget. Tito már régebben rendelkezésre bocsátotta területét, hogy azokon át háttámadják a görög hazafiakat, néhány nappal a monarchofasizisták Grammos előtti támadása előtt pedig washingtoni parancsra arra szólította fel a demokratikus görög hadseregben harcoló macedónokat, hogy szökjenek meg. Tito szerint nem lehet tudni, hogy ezek a macedónok „kinek az érdekében” áldozzák fel életüket. Tito ezzel megkísérel, hogy a görög nép felszabadító mozgalmát befűröl bomlassza.

Volt idő, amikor Tito még nem uszított háborúra, hanem a béke hirdetője. Akkor még azt mondta: Nem lesz háború. Ez akkor volt, amikor javában folytak az Atlanti egyezmény létesítésének előkészületei, a béke harcosainak számmilliói emelték fel szavukat az angol-amerikai imperialisták ellen és a Szovjetunióval az élen megalkudtak a legyőzhetetlen békefront. Tito feladata akkor nyugati gondolnoki utasításra az volt, hogy meggyőzze a népi demokratikus népet és meggyőzze őket, hogy nem lesz háború. Ezzel tulajdonképpen az angol-amerikai imperialisták érdekét szolgálja, akik örösi háborús előkészületeket tettek és megkísérelték a békefront gyengítését. A Béke Híveinek Világkongresszusa 72 ország százszáz millió dolgozója nevében bélyegezte meg az angol-amerikai imperialistákat, akik új háború borzalmaiba akarják so-

Ilyen előzmények után akad-e még valaki Jugoszláviában és azon kívül, aki ne látná világosan a helyzetet? Az atombombázók és Szovjetunió elleni háború előkészítésében és a népi demokratikus továbbfejlesztésének megakadályozására megalkudtak pokoli terveik legalkalmasabb eszközeit, Tito, az imperialista úgynököt. Tito szkopljei beszéde tulajdonképpen jelentős volt, amelyet parancsnokának, Bradley tábornoknak terjesztett; elő. Tito azt jeleníti felettesként, hogy társaságával együtt készen áll arra, hogy gyilkos kezét felemelje a Szovjetunió és a népi demokratikus ellen. Minden becsületes Jugoszláv hazafi azonban megátolja és megakadályozza Tito áruló kitérőit abban, hogy az amerikai milliárdosok érdekelteit Jugoszláviát bevonja az imperialisták demokrácia-ellenes frontjába.

Újra van tudótágító, bokalorgató meg fogyasztó gép a nagyerdei fürdőben!

A Botos-brigád önkéntes munkával helyreállította a Zander-gépeket

Csonttörés... Hosszú hetek teltek el, míg beforrt a tört csont és bekerült a gipszkötés a sérült testrészbe. Nehéz mozgatni még elinté. Ilyenkor hasznos szolgálatot tesznek a régi, jól bevált Zander-gépek. Ezek a furcsa masinák a bokától a csuklóig minden ízület forgatásának újra megtanulásában jó szolgálatot tesznek.

A felszabadulás előtt a debreceni fürdőben jól felszerelt Zander-terem állt a csonttörés után lábadozók rendelkezésére. A háború vihara azonban ezt a gépi berendezést is megsejtáta. A gépek a gyűrésze Hajdúszoboszlóra kerültek, néhány Debrecenben maradt. A szoboszlói, de a debreceni gépek közül is igen sok megsérült, sokat tönkretett a helytelen szak szerűtlen kezelés. Amikor visszakerültek a gépek Debrecenbe, nem let beütköztek más, csak egy ócska v s halom. Egy használaton kívül maradt helységben raktározták el a gépek roncsait; és majd a meny nyezetig hamozódott: a sok kar, fog skerékáttétel, csavar és a többi gépalatrész — szakember legyin, aki mind elő tudja sorolni.

Négy évig nem tudtak Zander-kezelést adni a csonttörésből épülőknek. Az OTI sem tudta fel kezeléssel ellátni betegeit, csak a legsúlyosabb esetekben vált lehetővé, hogy Budapestre szállítsák a Zander-kezelést igénylőket.

Ezért van nagy jelentősége annak, hogy a városi fürdő négy öntudatos dolgozója, a Botos András vezette szerelő brigád júliusban nekifogott a Zander gépek helyreállításának. Botos András, Nagy Márton, Vida József és Erdős Lajos önkéntes munkafelajánlást tettek a háromhónapos munkaverenyben: három hónap alatt munkaidőn túli végzetű önkéntes, ingyenes munkával tízemberig varázsolják azt az ócskavastömeget, amit a sok Zander-gép roncsa tett ki.

Voltak talán, akik hitetlenkedtek. De a négy munkás szavát vette a hitetlenkedőknek: szeptember elsejére, a harmadik hónap fordulva már tizenképez állapotban ott áll a fürdő Zander-terében húsz gép, öt motor meg hajtásos, tízenötöt kézzel kell hajtani.

Bizskén mutatják meg munkájuk eredményét. A sok furcsa masinát. Az egyikkel a csipőzártól lehet fogtatni, mert minden irányban forgatható az ülése. Menjünk sorban: Itt egy átdőlgő masina, ahogy a gép működik, a mellre vállra erősített szil-

jak segítségével, mely belégzésre és erős kilégzésre kényszeríti a beteget. Odébb egy hágtanfördülést korrigáló gépezet, sokszor használatával eltűnik a görbe hát. Ha meg ebbe a gépbe tesszük a törött és forrott bokát, gyengéjől az egészen felerősített mozgásig, a bokalorgató minden stádiumát átvizsi a gyenge bokát a gép. Hasonló természetű masina szolgálja a csukló, de még az újjizületek forgatását is.

A helyreállított Zander-terem gépállományában még „fogyasztógépek” is vannak. Van egy „mü-ló”, ha ennek nyergébe beleül az a szerencsétlen, akit valóság és egészségellen kövérséggel áldott meg a sors, egy-egy „lovaglás” után egy-két kiló lead magáról. Ugyancsak a fogyazást szol-

gálja a pocakot „lerádfrozó” vibrátor is.

Pósalak Antal, a Zander-gépek régi kezelője elmondja, hogy a felszabadulás előtt naponta 10-15 OTI beutalt és magánbeeg vette igénybe a jól bevált gépeket. Sokan köszönhetik a masináknak, hogy ismét megtanulták járni, fogni.

Rége csak ezeknek a gépeknek köszönheték a betegek a gyógyulást. A szeptember végén, október elején újra meginduló kezelések során bekerülő új betegek gyógyulások után már nemcsak a gépeknek köszönhetik ezt, hanem a fürdő szerelő-brigádjának is, tehát annak a négy munkásnak, akik áldozatos munkával állították helyre a gépeket.

A NINCSTELENSÉG UTJA

Ötmillió farmer reménytelen küzdelme az USA-ban

A Znamja, a Szovjet Irók Szövetségének lapja legutóbbi számában Jelemljanov szovjet agronomusnak az Egyesült Államok mezőgazdasági vidékein szerzett tapasztalatai alapján beszámol az amerikai farmerek helyzetéről.

— Amerika országútjain a hajléktalanok tömegei vándorolnak az egyik államból a másikba — írja a többi között. Ezeknek több mint a fele tönkrement farmer. Bárhová megy az ember mindenütt találkozik velük. Szomorú látványt nyújtanak. olyanok mint az élő csontvázak. Egyesek a déli államok gyapotültetvényei felé veszik útjukat, abban reménykedve, hogy ott kapnak munkát. mások észak felé tartanak. De mindegyiküknek ugyan az a sorsa. Az Egyesült Államokban nincsen törvény, amely szabályozná az időszakos munkás helyzetét.

A cikk a továbbiakban adatokat sorol fel arról, hogyan zakmányolják ki a farmereket a nagy mezőgazdasági monopóliumok. A monopóliumok vásárolják fel az egész mezőgazdasági termést. Így 13 malomtársaság vásárolja fel potom áron 1.400.000 farm gabonatermését. A mintegy 600.000 állattenyésztő gazdaság csak az Armour, vagy a Swift társaságoknál tudja elhelyezni gazdasági termékeit. A félmilliónyi dohántermelő

farm négy-öt nagy monopóliumnak kénytelen eladni dohányát. A monopóliumok természetesen önkényesen határozzák meg az árat. Így történik meg az — írja Jelemljanov — hogy egy maroknyi monopólium ötmillió farmerre kényszeríti rá akarátát.

A farmerek viszont arra kényserülnek, hogy az ipari cikkeket műtrágyát mezőgazdasági gépeket borsos áron a monopóliumok üzleteiben vásárolják meg. Nem csoda tehát, hogy a farmerek, akiknek kiadásai a legtöbb esetben nagyobbak, mint a bevételei csak hitelle tudják megvásárolni az elengedhetetlenül szükséges felszerelést, műtrágyát, gépeket.

A cikk írója sok farmot látogatott meg Michiganban, Arizonában, Iowában, Dél-Dakotában, Virginiában és Pensilvániában. Majnem mindenütt ugyanaz a látvány fogadta: düledező ház, tető nélküli istálló és sovány ebéd a szegényes asztalon. Ilyen körülmények között élnek az Egyesült Államok farmerai. — Jelemljanov végül megjegyzi, hogy az Egyesült Államokban kiméretlenül kihasználják a talaj termőerejét, ami a föld kimerüléséhez vezet. Az erozo ellen semmiféle intézkedést nem tesznek. A modern mezőgazdaságtudomány vívmányai ismeretlenek az amerikai farmerek számára.

Radiscev nagy forradalmár író születésének 200. évfordulójára

A szovjet közvélemény és a szovjet sajtó A. N. Radiscev születésének 200. évfordulójáról emlékezik meg. A Pravda a következőket írja:

Alexandr Nikolájevics Radiscev nyitja azoknak a nagy orosz forradalmár íróknak a sorát, akik a nép szabadságáért és felvirágzásáért küzdötek. Radiscev minden irodalmi alkotásában kifejezésre juttatta, hogy „kész életet a hazáért feláldozni.” Hazafias pátozshatja át legnagyobb munkáját, amely kitűnhetetlen nyomokat hagyott az orosz irodalom történelmében s amelynek címe: „Utazás Pétervárról Moszkvába.”

Ez a mű a hazafias eszmék mélységét, tartalmi gazdagságát, forradalmi cáltudatosságát és könyörtelen szakímondatát tekintve, a XVIII. század világirodalmának élén halad.

A szabad szovjet nép magasra értékel Radiscev munkásságát, szét az próét, aki bátran megindította a forradalmi harcot az önkényuralom ellen, korának hazafivolt, aki egész életét és tehetségét a népek szenteltte, gazdálénjáró nemzeti pró volt. A szabad szocialista államban megvalósulnak Radiscev álmai a boldogságról, az emberi szabadságról, a hatalmas és dicsőséges hazáról.

Az Országos Lenin-Könyvtárban meggyit Radiscev kiállításnak rendkívül nagy sikere van. A kiállítás az „Utazás Pétervárról Moszkvába” 1790. évi első kiadását is bemutatják. Radiscev e forradalmi felhívásokkal teli köny-

vében a cári rendszert ostromozza. A Szovjetunio Tudományos Akadémia július 17-én emlékülist tart Radiscev születésének évfordulója alkalmából. Az ülésen Szergej Vavilov, az Akadémia elnöke ismerteti Radiscev történelmi és kulturális szerepét. Milica Neckina, a történelemtudományok doktora és Nikolaj Sztepanov filológus szintén Radiscevről tart előadást.

A Pavlov-centenárium küszöbén

Szeptember 27-én lesz Ivan Petrovics Pavlov, a nagy orosz fiziológus születésének 100. évfordulója. Néhány nappal ezelőtt Vavilovnak, a Tudományos Akadémia elnökének elnöklésével ülést tartott a jubileumi bizottság. A nagy orosz tudós emlékére aki az ember és az állatok lélektani folyamatairól materialista elméletet állított fel, a jubileum alkalmából a Tudományos Akadémia tudományos ülésszakot rendez. A szövetségi köztársaságok akadémiai és a Szovjet Tudományos Akadémia fiókintézetei ugyancsak tudományos ülésszakot tartanak. A jubileummal kapcsolatban Pavlov-aranyérmét rendszereztenek, amellyel minden két évben a legkiválóbb fiziológiai munkákat jutalmazzák. A jubileum alkalmával 5 kötetben kiadják Pavlov összegyűjtött művét.

DEBRECZEN
Az idő előtti. A tegnap megkezdés is végére ér. Elbocsátunk és autóból szállunk, de már sokkal nyugodtabban, mint érkezésünk-kor, mert Tegnap megjavítja eredményeit és küzd a lemaradás ellen. Eőt előretör a terménybegyűjtésben.

Tenyésszűink piros-tarka szarvasmarhát!

Patriarchális volt egészen a felszabadulásig a hajdúmegyei és a debreceni szarvasmarhatenyésztés. A gazdák úgy nevelték állataikat, ahogy apáiktól tanulták. Mércé a Hortobágy volt. Az volt a jó marha a szűkben, amelyik kibirta a pusztát, nem hullott el a kietlen pusztá mostoha viszonyai között, hanem alkalmazkodott hozzá. A magyar alföldi fehér marhának egy sajátos faja alakult ki, nagy-szarvú, hegyesfarú, erős igavonó jóságok.

Jó is volt így volt, de már tejhozamban és húshozamban messze lemaradt az igényesebb, kulturáltabb fajta mögött. A felszabadulás után új, szak-zerű irányítással mezőgazdasági igazgatásunk új utat szabott a szarvasmarhatenyésztésnek. Az új irányban elindult tenyésztés a jól tejlő, magas húshozamú marhafajta: a piros-tarkát igyekszik egyre inkább meghonosítani a Tiszántúlon is.

Eről beszélgettünk a mezőgazdasági igazgatóságon Dani Imrével, az igazgatóság vezetőjével és Rápoli Endrével, az állattenyésztési osztály egyik vezetőjével.

Szó esik arról, hogy ez a piros-tarka már a magyar alföldi jótulajdonosságával is rendelkezik, hiszen jól hozosult fajta. A magyar legelőn található táplálékot megszokta már, viszonylag jól tejl, igénytelenebb mint a Nyugaton tenyésztett fajta.

BŐ TEJ, SOK HUS

A piros-tarka tehát a tenyésztés új iránya. Bő tej, sok húsa. Az új apaállatok, amelyek a községekbe kerülnek, mind ilyen piros-tarka bikák. Most legújabbban Baranyából hoznak piros-tarka apaállatokat.

— Apaállatok terén jól állunk — halljuk — a felszabadulás előtt a községekben átlagosan csak harmada vagy fele volt csak a szükséges apaállatoknak. Most ellenben már ott tartunk, az állami gondoskodás folytán, hogy Hajdú megyében már csak 15-20 százalékra csökkentettük az apaállathiányt.

A következő években a mesterséges megtermékenyítést is bevezetik a szarvasmarhatenyésztésben is. Ennek pedig óriási jelentősége lesz az apaállatok tenyésztésének kellő kihasználásában, még inkább azonban a tenyésztés megfelelő irányításában! Nyugat-Dunántúlon már működik mesterséges szarvasmarha megtermékenyítő állomás, az első „máborjakat” most várják.

REKORDER TEHENEK

Amikor az új tenyésztés már megfelelő eredményeket mutat fel, a következő lépés megkeresni a jó tejlő marhákat. Egyedileg kell kikeresni ezeket. Meglehet, hogy vannak olyan gazdák, akik maguk sem tudják, hogy meglévő tehenük jó takarmányozás mellett rekord-tejlő marha is lehetne. — A rekord-teheneket tenyésztjük tovább. Fontos feladat a pontos takarmányozási ismeretek tudatosítása dolgozó parasztágunkban.

— Ma is megtörténik még, hogy a gazda egyszer túltáplálja tehenét, másszor pedig kevesebb

takarmányt ad a kelletnél. Van olyan gazda, akinek tehené egy évben belül ötven kilós súlyingadozásnak is ki van téve a helytelen takarmányozás következtében. Ezt az állapotot meg kell szüntetni, mert a súlyingadozással együtt a tejhozamban is ingadozások mutatkoznak.

ÉVI 8000 LITER TEJ

A beszélgetés közben kimutatták is előkerülnek, kataszterbe vannak véve a legjobban tejlő debreceni és megyei tehenek. — Bizony még messze vagyunk az országos rekordtól: a Dunántúlon 8000 liter évi tejhozamú tehenek is vannak. Debrecenben pedig Balogh Pál ebesei gazda 6086 literes tehené. Hajdúszoboszlón pedig Csézy Gyula 5972 literes tehené, meg úv Szűcs Péterné 5479 liter tejhozamú tehené a legjobbak.

A piros-tarka tehenek elterjedése, a legjobb tehenek kiválogatása és szaporítása, a jól tejlő fajta egyedeké kellő és majd-

nem tudományos pontossággal végzett takarmányozása egy-két év múlva bizonyára azt fogja eredményezni, hogy a Hajdúság dolgozó parasztjai is rekord-tehenekkel tudnak büszkélkedni.

A SZÖVETKEZÉSI TEHÉNÉSZETEK FEJLŐDÉSE

Még egy tény biztat erre: termelőszövetkezeteink állattenyésztési vonalon is egyre szebb eredményeket tudnak felmutatni. A debreceni és megyei termelőszövetkezetek szarvasmarhatenyésztésében már 300 tehen van. Ez a szám egyre emelkedik és a mennyiség növekedést a minőségi emelkedés is követi. Mind több és több szövetkezetben dolgozó parasztok sajátja el a legkorszerűbb szarvasmarhatenyésztési ismereteket és egyre gondosabb tenyésztő munka folyik a szövetkezeti tehenészetekben. Ez pedig Hajdú megye és Debrecen szarvasmarhatenyésztésére biztató jövőjének az alapja!

Téglás felzárkózik

Növekszik a terménybegyűjtés, javul a versenykedés, javul a versenykedés

Megmondja Jánosnak az apja is meg a nagypapa is Tégláson lakott. Nem voltak híres emberek, nem írták róluk az újságok, nem tudták csak kevesen a községből hogy ott lakik, mások talán még azt se hogy él.

Mert Megmondja János az uradégnál volt cseléd, a Dégenfeld-kastély árnyékában nőtt fel, abban az árnyékban, mely ráterítette fekete gyászát egész családára és azokra a sokmillió Megmondja Jánosokra, akik szerte az országban az úri kizsákmányolás igájában nyögtek.

Okot dolgoztatta, őket zsákmányolta ki az elnyomó birtokos osztály és János kiszolgáltta őket, növekvő gyűlölettel, magába zárva az elnyomottak keserűségét, mely azonban erővé sűrűsödött benne és társaiban, hogy alkalmas pillanathban lerázzák magukról rabtartóik bilincseit.

A mi Jánosunk is ügyes, tehetséges ember volt a kastély körül. Ha valami ügyes-bajos dolog akadt, mindig lehetett rá számítani. De arra a Jánosra is, aki valamelyik őse volt és aki valamelyik öséné szolgált a „grófi” családnak. Ha valamit nem tudtak, már csak annyit mondtak: „Megmondja János”. Hogyan kell ezt vagy azt csinálni? „Megmondja János”. Es János hűségesen megmondott mindent és nem járt érte neki semmi egyéb csak a nyomorúság. De nem tudta azt megmondani, hogy mikor lesz vége ennek? Mikor szűnik meg a robot és mikor lesz szabad a magyar paraszt a saját földjén? Megmondta a diadalmasan elnyomult szovjet hadserég és megmondta a nép, aki ezután kezébe vette a hatalmat és Megmondja Jánosoknak földet, szabadságot adott.

Tégláson dolgozik, az idén is aratott. Bizony, nem nagyon jó idő járt erre. De ő tudta a kötelességet a nép államával szemben. Az állammal szemben, mely joghoz, kenyérhez juttatta. Termésbegyűjtés, javul a versenykedés

tését 454 százalékkal teljesítette tél Téglás Imrével együtt, aki szintén téglási dolgozó paraszt.

Szép teljesítmény. Bizonyos, hogy volt az országban nagyobb is, több is. De a körülményekhez képest a legelső közé sorolhatjuk és példája egy a sok közül, akik névtelenül a dolgozók kenyéréért védők és letörve a kulákszabotázásokat és spekulációkat, harcolnak a terménybegyűjtés sikeréért. Derék, becsületes dolgozó parasztok adják egymásnak a kilincset Tégláson és teljesítik túl a terménybegyűjtésben rájuk eső kötelezettséget.

P. Nagy Sándor 175, Hadházi László 139, V. Nagy István 246, Ifj. Szig. Sándor 164 százalékkal teljesítik túl a terménybegyűjtést. De vannak dolgozó kis- és középparasztok szépszámmal, akik most zárkóznak fel a terménybegyűjtésben.

Téglás vezetője így mondja: — Az utolsó héten jelentős mértékben sikerült javítani a lemaradón. Ha eddig vortatottan is ment a különböző időjárási nehézségek és kulákszabotázások miatt a begyűjtés, most már nincs különösebb tennakadás. Ki van függessze az ütemterv és ezek szerint a héten 13 vagon gyűlt be. Ma már ebből 12 vagon bent is van a raktárban.

Nagy segítségünkre voltak a terménybegyűjtés terén a felvilágosító és nevelő munkával a Magyar Dolgozók Pártja néprevelői, akiknek a munkája nagyban hozzájárult az eredmények feljavításához.

A tarlóhántás is jó fityemben folyik. Mindössze néhány kulák törli szabotázson a fejt ezen a téren is. Azonban erre a népi szervek erőlyesen válaszolnak.

Egyre többen sürgetik a szerződéses megkötését a gépalomákkal — mondja Kemecsei Sándor dolgozóparaszt. — Már két nap alatt ötven szerződés jelentkezett, akik a tarlóhántástól kezdve

Debrecen határában 93 százalékhán elvégezték a tarlóhántást

A Mezőgazdasági Igazgatóság vezetője, Dani Imre, beszámolt a város közigazgatási bizottságában arról, hogy a tarlóhántásra előírányzott 37.710 holdból Debrecen határában eddig 35.070 holdon, azaz az előírányzott terület 93 százalékhán végezték el a tarlóhántást.

Az új vetésterv végrehajtására folyó előkészületek során számbevetéket a rendelkezésre álló szaktörzseket, traktorokat és rostát t. A vetőmunkáztatás szervezeten folyamab van. Az őszi vetésterv végrehajtására megindított lucerna-vetőmagkísérletében a kísérlet megkezdődött. A termelőszövetkezeti csoportok őszi búza, rozs, őszi árpa és szeszűs bük-

köny meg megérkezett és kiosztása folyamatban van. Dani Imre a debreceni állattalomsági helyzetéről adott jelentésben elmondta, hogy az esőszelek a legelőket feljávították és az állattalomsági kondíciójában örvedetes jövővel mutatkozik. A szövetkezetek juhállományában igen nagyot emelkedtek a tejlés eredmények. A Mezőgazdasági Igazgatóság a város területén lévő termelőszövetkezetek csoportjánál mintaberomfiteleket csoportoknál tesztelni. Baromfiállatok építének a termelőcsoportoknak. A létenyész vonalán elért eredmények, — mondotta Dani Imre, — az augusztusban megkezdett debreceni lovasnapokon mutatkoztak meg.

Az őszi szántás-vetési terv az Operatív Bizottság előtt

Tegnap a városi hatóságnál a korreggel órákban ülést tartott az előkészítő Operatív Bizottság. — Ezen az ülésen az őszi szántás-vetési tervvel kapcsolatos problémákat beszélték meg s elkészítettek a mai operatív bizottsági gyűlés részletes programját.

Elérkezett az ideje az őszi szántás-vetésterv gyorskorba való átültetésének. A mai gyűlésen részt vesznek a dűlőbiztosok, akik megkezdik az egyéni szántás-vetési terv ürlapjaikat kiosztását az egyéni gazdák között. Ezeknek a kékek és fehér ürlapoknak a segítségével meg tudják majd állapítani, hogy a földterületek meg-

felelően és az előírásnak megfelelő mennyiségben kerüljenek természetére az egyes növényfajok.

Igy központi segítséggel biztosítható, hogy a dolgozó parasztok nagyrészt maga készítse el földje után a vetéstervet.

A tegnapi értekezlet már olyan részletes tervvel állt elő, melynek a mai gyűlésen való elfogadása után minden késlekedés nélkül 15 útemben megindulhatnak a dűlőbiztosok és a népi szervek munkái, a hajdúmegyei őszi szántás-vetési terv sikeres végrehajtása érdekében, melyben remélhetőleg a hajdúság jó eredményeket fog elérni.

Új kolhozklubok

A gluskovszki körzet „Vörös Október” kolhoza a múlt évben saját téglagyárában 120.000 db-téglát égetett, amiből két nagy gazdasági épület építettek. Megfelelő mennyiségű építőanyagot készítettek el az új, 500 embert befogadóképessegű kolhoz klubhelyiség felépítésére is.

Jól dolgoznak más kolhozok téglagyárai is. Az „aktivista” kolhoz téglagyárában készült téglak-

ból az obojanszki körzetben villamos telepet építettek. Az urazovim, rakityanszki, novoozskói és más körzetek kolhozjai is — a maguk készítette téglákból — számos klub- és gazdasági helyiségeket emelnek. Húsz kolhoz épít új téglagyárat. Az új klubok, állattenyésztési épületek és egyéb munkaközösségi épületek részére a téglák millióit készülnék a kolhozok téglagyáraiban.

Harc a szövőlepkék ellen

Felhívom a város lakosságának figyelmét, hogy az amerikai fehér szövőlepkék második nemzedéke megkezdte pusztítását. Ez meg az első nemzedék kártételénél is sokkal veszedelmesebb, mert a letarolt fák hajtásai már nem tudnak beérni és a téli fagy áldozatául esnek. A második nemzedék nagy-számúban való fellépése azt mutatja, hogy a f. évi május havában elmondott írtást nem mindenütt hajtották végre. Figyelmemetem az érdekelteket, hogy az írtás végzésének ellenőrzésére a hatóság közleg, a dűlőbiztosok és utcabizalmiak is utasítást kaptak. Felkérem ezért a város lakosságát, hogy ez ellen a veszedelmes és az Alföld fásítását veszélyeztető kártévő ellen minden rendelkezésre álló eszközzel vegye fel a küzdelmet.

A lepkék leírása: A lepkék fehér színű, a szárnyak elszórtan fekete pontokkal tarkáltak. A potroha hamuszürke, a hátoldalán egy fekete pont húzódik végig a csápja fekéte. A tojás (pete) eleinte sárgászöld, később kékeszöld, majd olomszürke színű, mindig csomósan egymás mellé rakja ágak csúcán.

Hernyók kikéles után vajsárga színűek, hátán fekete, oldalán csomósárga szemölcsökkel, amelyből hosszú fekete ill. fehér szőrös szálak

emelkednek ki. A fejlett hernyó már majdnem fekete, dús szőrzettel. Báb alakban telel át, melyből május elején kél ki az első nemzedék pilléje. A második nemzedék júliustól szeptemberig található.

Legeredményesebb védekezési mód a kártévő ellen a fertőző ágak levágása és a helyszínen való elégetése. Nagy mértékben védekezhetünk a fák aljának felvásárlásával, az avar elégetésével és a kéregpedésekben lévő bábok eltávolításával.

A kellő védekezés elmulasztása — amennyiben súlyosabb bűntető rendelkezés alá nem esik — kártást okozhat, amely pénzbüntetéssel, vagy elzárással büntethető. Polgármester.

— A Politika 6. hetű számában Katona Jenő vezércikke a lengyel társadalom problémáival foglalkozik. Erdekes cikk ismerteti a német és amerikai monopóliáknak a világháborúval kapcsolatos együttműködését s a Lengyelország ellen elkövetett angol árulást. Gerhard Eisler az amerikai szabadság igazi arca mutatja be, egy másik cikk pedig az albán népi demokrácia fejlődését tárgyalja. Tamás Ernő Rousseau, Jaiczay János pedig Gauguin életművéről számol be: A páratlanul gazdag színpalettájú művész és tájleírások témái változatossága.

Értesítjük Olvasóinkat,

hogy régi kívánságukat teljesítve hirdetési és előfizetési osztályunkat szélesebb alapokra fektettük.

Az alábbi lapok részére veszünk fel hirdetéseket és előfizetéseket:

Dolgozók Világlapja	1 óra 4.—	Auló	1 óra 3.—
Asszonyok	" 2.—	Magyar Mezőgazdaság	" 2.—
Képes Figyelő	" 5.—	Magyar Közlöny	" 37.50
Köznevelés	" 4.—	Forum	negyed évre 7.50
Színház és Mozi	" 5.—	Kert és Szőlő	" 9.—
Élet és Tudomány	" 3.—	Ipari Értelítő	" 30.—
Magyar Rádió	" 4.—	Közgazdasági Értelítő	" 25.—
		O. M. B. Közlöny	" 25.—

Ezzel az átszervezésünkkel is olvasóink kényelmét kívánjuk szolgálni.

Rusznák István a mai Petőfi-téri békegyűlés szónoka

A Kossuth-díjas egyetemi tanár, Rusznák István pénteskor részt vett azon a világraszóló békekonferencián, ahol a szovjet ifjúsági és nő, valamint szakszervezetek a legjobb szovjet állam-polgárokkal együtt a béke ügyéről tanácskoztak — ma Debrecenben a Petőfi-téren tartandó hatalmas békegyűlésen tart beszédet.

A szovjet békekonferencia ígért nagy győzelmet hozott a békefront számára, mert hangjában az egész szovjet nép szólott és kijelentette, hogy az a hatalmas erő, mely a szovjet népek birtokában van, a világbéke ügyét szolgálja.

A mai napgyűlésen ennek a nagyjelentőségű konferenciának az eredményeit fogja ismertetni Rusznák István egyetemi tanár. Debrecen dolgozói telkészték a nagygyűlésre és a tér ünnepi külsőt öltve várja a nagygyűlés résztvevőit és szónokát.

"Niszontlátásra"

Igy búcsúztak Debrecenben a Komszomol küldöttek

152 tagú külföldi ifjúsági küldöttség, közöttük a hős lenini Komszomol ifjúság utazott tegnap a délutáni órákban keresztül Debrecenen. A vonat az állomáson mintegy félóraig tartózkodott, ahol fogadásukra megjelent a város ifjúsága, a SZIT, a MINSz, a szakszervezetek és a különböző üzemi küldöttségek.

A zászlókkal, képekkel és transzparenszekkel díszített állomáson a búcsú meghatározó jelenetei játszódtak le. Ménes János Debrecen polgármestere búcsúztatott a város nevében a küldöttségek tagjaitól, akik között a ko-

realak és mongolok is voltak. A szovjet küldöttségben a sztaline grádi autógyár munkásainak énekara, az Alexandrov táncegyüttes, a leningrádi Ipariskola tangóharmonika együttese, valamint szólóisták utaztak a vonaton.

Az ifjúság nevében Balázs Abner tolmácsolta a fiatalok üdvözlését, majd a lelkes éljenzések után Pávd Virszkij a szovjet delegáció művészeti vezetője válassza.

— Nem fogjuk soha elfelejteni a Magyarországon töltött szép napokat — mondotta — Barát-ságunkban megerősödvé térünk

haza és folytatjuk munkánkat. De elutazásunk nem jelenti azt, hogy a távolság elválaszt bennünket. Nem búcsúztunk véglegesen, hanem azt mondjuk: a *viszontlátásra*.

Az utolsó szavakat a közönség lelkes tapsa és éljenzése szakította ketté és ebben a pillanatban a vonatvezető jelt adott s a szerelvény lassan, méltóságteljesen kigördült a debreceni állomásról. Csak a DIVSz induló zengett még hosszan, azoknak a fiataloknak az ajkán, akik összefogódtak a város felé.

Vagonszámra áll a só, gyufa, cukor a FÜSZÉRT debreceni raktáraiban

Népi demokráciánk élte a hároméves terv megindulása óta egyre örvendesebb képet mutat. A Marshall-terv "áldásait" nyögő gyűző és nyugati országok inszégével szemben nálunk minden szabadon, bőséggel lephető.

Kedvező gazdasági helyzetünk a reakció zavarni igyekszik. Ezért röppengett fel olyan állítások, hogy nem lesz só, gyufa, cukor kapható.

A reakció, az imperialisták agyafélekei aknamunkája most is csúszdát mondott. Kevesen akadnak hiszékenyek, akik az állítás nyomára rohantak só, gyufát, cukrot vásárolni. De nem is ebben jelentkezik az állítás kudarcra, hanem abban, hogy a fűszereseknél állandóan kapható só, gyufa, cukor.

A Fűszerértékesítő NV debreceni fiókjának raktáraiban egész csövek, gyufatornyok, cukroszák oszlopok emelkednek a mennyezetig.

Egy pillanatig sem volt hiányunk egyetlen közszükségleti cikkben sem — mondja mosolyogva Zselyi Gyula, a FÜSZÉRT debreceni fiókjának vezetője. A vásárlási láz ugyan emelte a só, gyufa, cukorforgalmat, de minden igényt azonnal ki tudunk elégíteni. Több munkánk volt az biztos, de 38 főnyi személyzetünk örömmel vállalta a több munkát, mert az a jó érzés fűtötte mindannyiunkat, hogy minden zsák cukor, vagy só, minden század csomag gyufa egy-egy pofon a reakciónak...

Egy jellemző dolgot hallunk: egy Szent Anna utcai fűszeres taxin rohant sóért. Kapott annyit, amennyit akart.

Egyél halat: a legjobb halat!
Élő és leghalal állandóan kapható a Halértékesítő NV.
Fióküzletében
SIMONFFY-UTCA 1/c.

Értesítjük Olvasóinkat,
hogy Kiadóhivatalunkban az alábbi lapok legfrissebb számai már a megjelenésük napján kaphatók:

MAGYAR KÖZLÖNY
O. M. B. KÖZLÖNY
IPARI ÉRTESEITŐ

HERT ÉS SZÓLÓ
KÖZGAZDASÁGI ÉRTESEITŐ
MAGYAR MEZŐGAZDASÁG

ny, hogy majd leszakad a tax. Azóta nem jelentek zolt. Valószínűleg új a szószájain és mereng azon, hogy reakciós vásárlóinak hisztériája hogyan is csaphatja őt be annyira...

Szűcs József raktárvezető kérésére kalauzol végig a raktárban. Mintegy négy vagon só áll a raktárban, másfél vagonrakomány gyufa toronyosodik és a cukorról na is beszélnék: van vagy tíz vagon!

Ez a gyorsan előtűnő só, gyufa, cukor-láz kis erőpróbája volt a szociális kereskedelmnek. A FÜSZÉRT, a kereskedelem szocialista szektorának ez a jól dolgozó üzeme, kiállta a próbát és bizonyította a szociális szektor fölényét.

Házgyárak a Szovjetunióban

Leningrádban, a Moszkvai országúton hatalmas többemeletes lakóházakat építenek előregyártott falakból. Egy-egy ház 3340 négyzetméter területen épült. Az építkezésnél a legnagyobb mértékben gépesítették a munkát. Már előre elkészítették az összeszerelhető építőanyagokat, amelyeket az építkezés színhelyére szállítottak és ott összeállították.

Egy-egy előre gyártott falrész 250-700 négyzetméter helyettesíti. A ház homlokzatát előre legyártott díszítő elemekkel teszik változóssá. Az előre gyártott falpárkányok alkalmazása kiküszöböli a hosszadalmas kőművesmunkát. Az előcsarnok és a lépcsőház díszítésére szintén előregyártott gipszlemezeket használnak.

Feltűnően enyhe ítélet egy kulák-szabotázs ügyében

Az uszorbírósg előtt állott tegnap Bonczos Lajos Told község leggazdagabb lakója. 220 hold földje volt a felszabadulás után, melyből 60 holdat liának a földművelés. A 160 holdas zsvros kulák gabonát 70 holdon termelt, aratáskor kevés munkást vet fel és ezzel szabotálta a gabonának idejében való aratását. A késői aratás miatt a keresztekbe rakott búzát eső érte, a búza kicsirázott és a szemvesztés 25 százalékos volt! Bonczos Lajos fiával együtt a reakció és a rémhírek központjának volt égiszerve Told községben és nemrégiben Bonczos fiát rémhírtörlesztés miatt internálták. — A tegnapi tárgyaláson Juhász Jenő uszoraegyesbíró Bonczos Lajos kulákot 3 heti fogházra, 300 forint pénzbüntetésre ítélte és 16 napot előzetes letartóztatásból már kitöltöttnek vett.

újsíják Tudomásul kell venni: Juhász uszoraegyesbírónak is, hogy a magyar népköztársaság az ország kártevőire könyörtelenül lesújt s teszi ezt különösképpen a kizsákmányoló kuláksággal szemben!

Védőoltásokkal elejét vették a tifusz megbetegedéseknek

A tiszti főorvosi hivatal jelentése szerint júliusban és augusztusban több tifuszmebetegedés történt Debrecenben, júliusban 4 az elmúlt hónapban pedig 5 tifusz esetet jelentettek. A megbetegedésről beérkezett jelentések után az esetek környekén lakókat azonnal védőoltásokban részesítették, a két hónap alatt beoltottak száma 700-at közelíti meg. A Rákosi-telepen ahonnan augusztus végén 2 tifuzos megbetegedést jelentettek, több, mint 300 védőoltást végeztek a hiteles orvosok. Az idejében alkalmazott védőoltásokkal sikerült a további tifuzos megbetegedéseknek elejét venni.

Az elmúlt két hónapban a fertőző megbetegedések között legnagyobb számmal a vérhany-szerepek, augusztusban 54 vérhany-megbetegedés fordult elő. A vérhany is fellépett az esős és meleg idő következtében, 16 ilyen megbetegedés jelentett be a tiszti főorvosi hivatalnak.

A Tito-klikk árulása és rémuralma

Páris (MTI) A Ce Soir pénteki száma „Tízhat hónap Tito-klikk” címmel cikksorozatot közlését kezdte meg a Tito-klikk véres diktatúrájáról. A cikksorozatot szerzője dr. L. Jury ausztráliai orvos aki nemrég tér vissza Jugoszláviából.

Dr. L. Jury első cikkében leírja, hogy a jugoszláv nép nagy többségében leírhatatlan megdöbbentést keltett az a tény, hogy a jugoszláv vezetők elvesztették a Szovjetunió és a népi demokráciák barátságát. Az egyszerű párttagokat, akik a gyűléseken nyilvánosan azonosították magukat a Tájékoztató Iroda határozatával, haladéktalanul megfosztották állásuktól és a legtöbbjüket letartóztatták. Titók nem tűrték, hogy a szakadást bárhol megtárgyalják. A szakszervezetek és pártgyűléseken a kormány részéről jóváhagyott hivatalos közleményeket olvastak fel és előre elkészített hűségnyilatkozatokat, szervezettek meg. A határozatokat azután úgy hozták nyilvánosságra, mint a tömegek egyhangú kiállítását a Tito-klikk mellett.

A gyűlések élénkítő erősséggel megakadályozta, hogy a jelenlévők bírálják a határozati javaslatokat.

Tito hivatalos propaganda szervezettel az Árusítás Államára egyideg a nyugati hatalmakat is bírálta. Erről azonban hamarosan lemondtak. A Tito-banda most levetette álarcát. Tömegesen vették börtönbe a volt partizánokat, a munkásmozgalmat kipróbált harcossait és a jugoszlávok ezreit, akiknek egyetlen bűne, hogy nem értettek egyet a Tito-klikkal. Egymásután végzik ki, vagy kínozzák halálra a foglyokat. A szpanyolországi nemzetközi brigád egy volt jugoszláv származású tisztjének pl. kiszúrták a szemét és eltörték az állkapcsát. A családtagok nem látogathatják meg a politikai foglyokat s a hozzátartozók kivégzés esetén nem értesítik. A letartóztatottak túlnyomó része elűlt. (MTI)

Harc az időért

A kohók felől forró, száraz lehelet ömlik. Mikor felnyitják a tisztijóvilást, köröskörül minden éles fény ragyog be. Olyan fényel jzlik a láng, hogy beletekinteni olyan, akárcsak a napba. Megszólal a jelzőharang: a hidaru fejték felett 17 tonnás tárgyaló repül a folyékony vasat. A novo-tagil kohómű már intüzenembe érdklődök jöttek munkamódszereket tanulni. Itt van a Szerovgyár kohásza is, figyelmen nézettek szkiársainak munkáját. Minden, ami itt látható, lekelesíti a vendégeket. A munka minden folyamatát gépesíték, de ami a leginkább legnagyobb büszkesége: önműködővé ették a gépi berendezést. Minden kohó mellett állvány, önműködő irányítóberendezéssel. Kürt hangja szól — ez az önműködő szelepirányító jelzése: csökken a láng a kohóban, azután újult erővel csap fel. 7-8 perc múlva ismét jelez az automata... mennyi időt fordított a kohász ennek a szelepirányításnak kézi lebonnyoltására. A kohászokról azt mondják „vezetik az öntést” s ez a kifejezés egész ponosan határozza meg a kohászok szerepét az új gépesített, önműködő üzembn. A novo-tagil kohász szinte egyáltalában nem végz fizikai munkát, az izomerő felhasználása, nehéz munka végzése szinte teljesen feleslegessé válik. A kohász csak irányítja az öntés munkáját, figyelmenmel kísérel az acélgártás folyamatát. A régi közmondás nem illik a régi kohászokra: „a jó hír a kályha mellett ül, a rossz meg világgá fut,” mert a régi kohász jó híre bizony világgá futott.

Sálimov. Vidám, derűskedő ember Sálimov, 24 esztendeje dolgozik a Mar-in-üzemben. Délről jött az Urálba a háború alatt egy do nyeci gyárból, hogy itt, Tagilban folytassa a harcot a hazára rőtör ellenséggel szemben. Nemrég meg is jelent egy kis könyvecské a sztáhanov-munkáról, Sálimov neve díszelgett a fedlén. A könyvecskében Smonyn mérnök részletesen kifejti a legkiválóbb gyorsító munkamódszereit.

Az időért folytatott csatába más kohászok is bekapcsolódtak. Sálimov a komszomolisták közé állt kohászok és Ptasnyikov asz-szel ersév fogadta. Néhány öntéssel megmutatta, hogyan kell megszervezni a munkát a brigádban. Ilyen „egyetemet” más kohók mellett is vezetett. Ezután egyre-másra tüntek fel a üzembn a gyorsítók.

Az időért folytatott csatába más kohászok is bekapcsolódtak. Sálimov a komszomolisták közé állt kohászok és Ptasnyikov asz-szel ersév fogadta. Néhány öntéssel megmutatta, hogyan kell megszervezni a munkát a brigádban. Ilyen „egyetemet” más kohók mellett is vezetett. Ezután egyre-másra tüntek fel a üzembn a gyorsítók.

Az üzem főkohásza kidolgozott egy tervet a kohók átalakítására, hogy a termelékenységet megköt-szerezze. A megkötözött gyors-öntések póolták az átépítés ideje alatt leállított kohók termelését.

A kohászok megnyerték az idő-ért folytatott csatát és ezt a küzdelmet folytatják. Júliusban halatlan menaységű gyorsöntés, végeztek, de leginkább Alekszander Sziszojev tünt ki 12 gyorsöntéssel.

A magyar dolgozók legjobbjai termelésük szín-javát állítják ki a BUDAPESTI NEMZETKÖZI ŐSZI VÁSÁRON
szepember 16—október 2
VÁROSLIGET

Félfuru utazásra jegesítő vásárgazdálvány kapható az Őszi Vásár tb. megbízó-timál és az IBUSZ-kirendeletéigéinél.

Élmunkások és mintagyárak ingyen látogathatók a vásárt, üzemi dolgozók 3- forintos dolgozójeggyel.

1.300 holdat erdősitének Debrecenben

A debreceni erdőgazdasági nemzeti vállalat őszi munkatervében 1300 hold erdősféje szerepel. A munkaterv felhasználásával a homoki részekben 281 holdat, ezeken 177 holdat fásítanak, a csemerekertből kikerülő csemeterék felhasználásával 342 holdon indulnak meg a fásítási munkálatok. A nemzeti vállalat 67 holdas csemeterkjében közel 80millió csemete, gyökeres dugvány és sárga vár kitermelésre.

Megnyitja kaputt Debrecenben az új szakosított Mezőgazdasági Gimnázium

A népi demokratikus kormányzat rendeletei adták ki a Mezőgazdasági Középletelek átszervezéséről. A rendelet kimondja, hogy szakirányú négyosztályos érettségivel záruló mezőgazdasági gimnáziumok állítsanak fel az ország különböző városában. A rendelet szerint Debrecenben egy iskola keretén belül Növénytermesztési és Kertészeti szakgimnáziumot létesítenek.

Az első elképzelések szerint Debrecen csak Növénytermesztési szakirányú gimnáziumot kapott volna, azonban újabb rendelkezések értelmében Kertészeti tagozat is lesz, melyet Debrecenben és a környéken is nagy örömmel fogadtak. Természetesen az új irányelveknek megfelelően ebben az iskolában is csak a dolgozó, munkás, paraszti és a néphez hű értelmiségiek gyermekei foglalkozhatnak. Nagy százalékban a dolgozó paraszti gyermekek kerülnek be az iskolához tartozó kollégiumba is, mely a legkiválóbb felkészültséggel várja az új növendékeket.

Megátogatuk a nyitás előtt álló új mezőgazdasági gimnáziumot. A villamos lassan döcögve egészen a célig szállított be minket. A falakon belül a gimnázium épületében már szám alan apró és nagyobb jel mutatta, hogy közvetlenül a tanévkezdés küszöbén állunk.

A nagy üvegezett falú ebédlőben beérkezett a gyerekek és szülők beszélgettek, az igazgatói irodában fűgőn kattogott az írógép és a tanárok az új tanév előkészületeit dolgozták.

Az igazgatóhelyettes Siró András kérdésünkre elmondta, milyen felkészültséggel indul a tanév, kik a jelentősek, mi lesz a tananyag.

Az új gimnáziumban 3 párhuzamos osztály indul elsőfőben a régi mezőgazdasági középiskoláival, ahol csak egy osztály volt. Kétfő osztály ebből kertészeti, a harmadik növénytermesztési. A tanulóik, eddig mintegy 300 jelentkező, tetszés szerint választhatnak a szakok, amelyet tanulni akarnak. 63 százalékuk kisparszti származású, 20 százalék nuni-

ká, 7 százalék értelmiségi és 10 százalék egyéb. Itt is biztosítva lesz a munkás és parasztszármazású halgatók többsége. Az iskolát sikerült teljesen megfizetni a kulákoktól, így a jó tanulási politikai előfeltevélei megvannak. Jó közösségi szellemet tudunk teremteni különösen a kollégiumi halgatók között.

Itt kell elmondanom, hogy a kollégiumba 120 növendéket veszünk fel, ezek nagy százaléka az újjak közül rekrutálódnak.

Fuccsa táncosjáték

terjedt el a napokban Debrecenben, mely járványveszélyében a múltól pestésre, minőségben az 1830-as kolerára emlékeztet. Viszonyt ez rosszabb.

Mellőzve a magyarokdást a játék lényege a következő: 1. Jászaják akarányán. 2. Gyenge idegességet kaphatnak tőle; ugyanennyien.

lme egy gyakorlati példa: Első kérdés: Mi a nagyon okos ember? A megfész és egyszerű: Színész. Vagyis: Színész. Mert a második alapszabály kimondja, hogy a megfésznek akár fonetikus, akár kis hibával önálló értelmes szónak kell lennie. Ez a megfész szerintem kétszeresen is helyes, mert aki ilyen társaságban okos embernek tudja magát, az valóban nem lehet más, mint ügyes színész.

De aki sokáig van ilyen társaságban, rosszabbul is járhat. Ilyen kérdésekre kap: Medve fiatal ével. Kis kopasz ember. Gyászlakoma, stb., melynek megfészét sorra: bocskor, tarka és butor...

A halottakon felelőskösz, én is törti kezdtem a fejeme; és hamarosan zseniális gondolatom támadt. Azonnal a játékosok mellé nek szegedtem a kérdést: Hírhedt háborús uszító. Mi az?

Nem tudták kitalálni, pedig ez ma már nem is rejvény. Truman.

A játékosok erre a fordulatra zúgolódnak kezdtek, hogy diszkvalifikálnak, mert nincs értelme. Ezt én is tudtam. Mármost az elnöknek... De ez az igazság.

A fentiek alapján kelemes szakrakozás: kívánok mindenkinek. (TÖ-NI)

A beiratkozók között egy kisfiú ágaskodik. Cédulát lobogtat a kezében. Azt mondja behívják tizenkét órára kollégiumi ügyben. Még nincs anyai, várni kell egy kicsit, azaz: beszélgetünk vele.

Móré Attila vagyok — mutatkozok be. — Apám vagongyári munkás. Vadliba utca 10. szám alatt lakunk.

Hova szeretnél beiratkozni? — Már beiratkoztam. A növénytermesztési szakra.

Szereted a földművelést? — Igen. Hogyne. Különbben nem jelentkeztam volna.

Ha elvégezted az iskolát: mit fogsz csinálni? Van földelék?

Nincs. De ez nem baj. Állami gazdaságba vagy termelőszövetkezetbe, akár géppálmáshoz fogok szegődni. Szükség lesz a jó szakemberre.

Ezt már úgy mondja, mint egy felnőtt. És mi elhisszük neki. Móré Attilából valóban jó szakember lesz.

De van itt más jelentkező is. Egy kis hegyesbajuszt magyar ember. Feketeszemű, haját és kabátját hozta beiratkozni.

Honnan látod? — Csengerből. A fiú hoztam. Az elsőbe.

Hogyan ilyen messziről? Miskolc közelebb lett volna.

Ott csak állattenyésztési iskola van. A fiú pedig mindenáron az én mesterségemet akarja folytatni.

Azt, igen — csillan fel a gyerek szemé.

Már tud aratni, készíteni — int felé az apja.

Hát hány éves? — Tizenöt.

Szeretsz tanulni? — Nagyon — válaszol Molnár Feri és tá. Különbben. Ha nagy lesz, én már szövetkezetben fogok dolgozni. Gépekkel, új módokkal. Azokat mind itt tanuljuk. Edesapám mondta, akkor lesz igazán jó és könnyű dolgom.

Valóban így lesz. És a Mezőgazdasági gimnázium lépcsője az erre való fejlődés útján.

A Hortobágy poétáját

Idestük néhány héttel eselött megjelent cikkünkben: Szólaljon meg a költő és énekelje az új arcú Pusztát, hol a tündérlébb nyomában a dolgozók új világa épül. Szólaljon meg és jasszon csodálatos sztrmú virágot a valóság talajából, mint ahogyan köből és vashól dolgozó emberek értelméből és akaratából születik újjá a nép Hortobágya. Zengjen fel a dal bátor, erős és vidám emberekről, egy magabizós nép épülő országról és legyen a dal a Tervezési Munka egyetlen hőskölteménye!

Amikor ezeket a sorokat leírtuk, egyik kitűnő debreceni írónk már javában dolgozott egy, a Hortobágyról szóló film forgatókönyvén. A véletlen aztán kikapartotta a hirt: egy debreceni író novellája nyomán film készült az új Hortobágyról. Nyomban felkerestük az író, aki megígértette velünk, hogy nevével egyelőre nem hoztuk nyilvánosságra a csak aztán választott kérdéseinkre:

Igen, a hír meglelt a valóságban.

Szeretnék valamit hallani a készült filmről.

Az író a valóságot vette. A mi valóságunk az épülő szocializmus. Az írónak tehát a szocializmus kiteljesülését kell megragadnia és ábrázolnia. Ha lehet beszélni róli hitvallásról, akkor ez az én hitvallásom.

Es a film meséje?

Nem újszerűt hanem újat akarok. Természetesen, a dolgozó ember során keresztül kívánom bemutatni az új Hortobágyot.

Ez az abba is hagyjuk a kérdés-felelet harapófogódját. A multról beszélünk és arról, hogy az elmúlt rendszerben a vers, a regény, zene és film formájában hányszor érte meg nem érdemelt ismertetés a Hortobágyot. Nem, senkinek sincs oka siratni azt a giccses hazugság-áradatot, mely tökéletesen meghamisította a Pusztát. Most, amikor ezen a té-

ren is új fejezet kezdődik, fejtő helyett és elrejtett példának nézzük meg, hogyan is szólt régen egy hortobágyi szokvány, film receptje?

Sóhajtó Nagy Balint hortobágyi csikós (lehetőleg Jávor Pál) keservesen fújta furulyáját a délibabos rónaságon. Eppen arra lovagolt Lady Kithmar angol grófkisasszony. (Szeleczky Zita) aki „haldalosán” beleszeretett a furulyába. (Nagy jelenet hermelin belépvél, marhabőgés pörgökálap, tangó: Mia bella Szinyorina, csokolom a halvány kis kezét). Miután a szerelmesek boldogságnak misem állt útjába, az „tró” fejjájdítón sokat töprengött azon, hogy miként húzza ki ezt az egész miccsodát máifelé órán keresztül? Végre sikerült. A két szerelmes kideríthetetlen okoknál fogva elszakadó mozdulatokat hajjt végre (Gyere Bodri kutyám, szedd a sátorjádát), majd a szocializmus jelenetek hosszú sora következik. De az erősebb szívű nézők már tudják, hogy nem kell nagyon megijedni, mert jön a mindent feledtető „boldog vég”, a happy end, amikor a két szív egymásra talál, lehetőleg az ohat földesur által rendezett aratóbálon, ahol a föld istenadta népe hádlól csordul az új keznyeret. Halk csók, délibáb, premier plan, távoli kutyaugató, gulyás rottyogás és andalító zene: Kitér, ték a holttétet az udvarra...

Megállapodunk az új tróval, hogy amennyiben az új film külvönbösní fog a fentebb vádolt giccstől, annyiban lesz jó és igaz annyiban lesz méltó az új Hortobágyos.

Nagyon szeretnék, ha a film bemutatója után múlt időben és joggal irhatnánk le azt a mandátot, mely cikkünk elején csak távoli kívánságként hangzik: —Zengjen fel a dal bátor, erős és vidám emberekről, egy magabizós nép épülő országról és legyen ez a dal, a Tervezési Munka egyetlen hőskölteménye! (reményi)

EGY IGAZ EMBER

Írta: BORISZ POLEVOJ

Az előbbi részlet Borisz Polevojnak „Egy igaz ember” című könyvéből való. A könyv Alexej Merezszjev szovjet repülőhadnagy élettörténetének egy része. Merezszjev hadnagy — azóta Merezszjev alezredes — most a magyar nép vendége.

„De n-pról-napra gyöngült Alexej Merezszjev is. Egyik leveleiben meg is írta a Meteorológiai Örmesternek, az egyetlen embernek, akivel megosztotta keservét, hogy éve óta innen ki nem kerül, de jobb is, ha nem jön ki, mert egy repülő láb nélkül anyai, min egy szárnyvesztett madár, mely úgy n éli és szemet kapirgálni tud, de repülni — soha. Nem is akar ő szárnyvesztett madárként élni és kész szembenézni a legkegyetlenebb megpróbáltatással, csak már minél előbb következze be. Kegyetlen levél volt: a lány a levelezés folyamán úgy-nis bevallootta, hogy érzelmei már régen sem közömbösebbek a „főhadnagy elvtárs iránt, de ha tör énetesen nem éri ilyen szerencsétlenség, soha ezt nem vallotta volna be”.

Férjét akar, most nagy éreték a férfi. Mi neki a láb, csak a hadisegély legyen minél nagyobb — mond a epésen az önmagához hű Kukuskin.

De Alexej visszaemlékezett a hozzája stimuló fehér leányarcra, amikor a halál ott fűlyült a fejük fölött. Tudta, hogy nem így van. Azt is tudta, milyen gyötrelm a lánynak elolvasni ezeket a szörnyű dolgokat, a bár a nevést sem tudta a Meteorológiai Örmesternek, továbbra is közölte vele vizsgálom gondolatát.

Mindenkihez tudot „kulcsot találni” a Komisszár, de Merezszjev még neki sem adta meg magát. Az operációt követő napon a kórterembe került Osztrovszkij. Így

edződik az acél” című regénye. Fennhangon kezdtek olvasni. Alexej sejtette, hogy kinek a címére megy ez az olvasás, de ez egyáltalán nem vigasztalta meg. Pável Koroságin — a regény hőstét — gyerekkora óta becsülte. Legkedvesebb hőselnek egyike volt. De Koroságin nem volt repülő — Állapította meg magában Alexej. Volt neki fogalma arról, mit jelent „levegő után vágyódní”? És amikor Osztrovszkij ágyához köötten megírta regényét, akkor nem az volt a helyzet, hogy minden férfi a nők nagy része harcolt, és mászatos kis gyerekek ládára álltak, hogy elérjék a lövedéket; csiszoló gyalupadot.

Egyszóval: a könyvnek adott esetben nem volt sikere. Akkor a Komisszár átkaroló mozdulatot hajtott végre. Csak úgy tör énetesen beszélni kezdett egy emberről, aki mindkét lábára béna lett. És maga is visszacemlékezett: egy esetre, arra, hogy van az ő vidékükön egy félikarú doktor, a kerület legkiválóbb orvosa, lóháton jár, vadászgat, fél kezével úgy használja a fegyvert, hogy seréttel szembe találja a mókust. A Komisszár most a boldogult Williams akadémiust említette, akit személyesen ismert még abból az időből, amikor a mezőgazdasági traktor- és géppálmásokat szervezték. Ez az ember féloidalára béna volt, mégis tovább tevénykedett a mezőgazdasági akadémián és óriási jelentőségű munkát végzett.

Merezszjev hallgatta és keserűen

mosolygott: gondolkodni, írni, parancsolni, gyógyítani, sőt vadászni is lehet féllábbal vagy egyáltalán láb nélkül, de ő repülő, hivatásos repülő gyerekkora óta, attól a neptől fogva, amikor mint kisfiú a gyümölcsöt, őrizte és végig a Volga mentén dinnyék óriási hegyei zibédtek a csontig kiszáradt nyári földeken, az an egyszerű figyelmes lett egy kis ezüst tőbe szitakötőre, mely nepeleiben, szikrázó szárnnyai húzóit el a magasan poros sztyeppe felett, valahová Sztálingrád felé.

Nem repülő ez a maga akadémiusa — mondja Alexej és a fal felé fordult.

Am a Komisszár még sem mondott le szándékáról, hogy „fájdalmatlanítsa” Alexejt. Egy megbéruit, mégis nagy társadalmi munkát végzett. A minden iránt érdeklődő Sztjepán Ivanovics egyik ámulatból a másikba esett amikor Alexej szokásos közömbösségében fásultán meredt maga elé, meghallotta a Komisszár dörgő basszusát.

— Loysi, idénézz, rólad frnak ítt.

Sztjepán Ivanovics már oda is vitte Alexejnek a folyóiratot. Benne egy ceruzával körülkerített, nem nagyon hosszú cikk. Alexej szemével végigfutotta, de a nevést nem találta meg. A cikk az első világháború orosz repülőiről szólt. A folyóiratból ismeretlen fiatal íróst nézett Alexejre; kipódrótt bajuszú, félvegőrt pólótasaphával, rajta fehér kockárdávil.

még a sorokat futotta.

— Nos, mit szólsz hozzá?

— Nekik csak a lábfeje hiányzott.

— Te viszont szovjet ember vagy.

— Egy „Farman”-on repült. Hát repülés ez? Ez egy könyvespolc. Ki ne repülhene ilyenén. Olyan ott a vezetés, hogy sem ügyességre, se gyorsaságra nincs szükség.

— De te szovjet ember vagy! — malkacskodot; a Komisszár.

— Szovjet ember — mondta utána gépiesen Alexej, de azeme még mindig ott járt a clikken, aztán sápadt arca hirtelen felragyogott valami belső pirtól és csudálkozón, boldog tekintettel mérte végig társát.

Ejjelre párnája alá dugta a folyóiratot, odadugta, mert ezébe jutott, hogy mikor gyerekkorában bábjával aludni tért a padkára, ugyanúgy feje alá dugta az öreg bárszonszoknyából hevenyszeitt kacskafűlű medvét. A vízszeszemlékezés nevéste birta, úgy nevetett, hogy az egész kór aram meghallotta.

Azon az éjszakán nem hunyította a szemét. A kórterem mely álomba merült. A forgódozó Gyozgyev alatt nyikorgott a matrac. Sztjepán Ivanovics úgy horogott, mintha egész belsejét akarná kilőlni magából. A Komisszár ritkán mozdult meg és halkán, foga közű sóhajtozott. De Alexej semmit se hallott. Elővette a folyóiratot és az éjjeli lámpa gyöngé fényénél nézte a boldog mosolygó arcát. „Nehéz munkád volt, de megcsinálád — gondolta. — Nekem ázázzorta nehezebb, de nyugodt lehet az én is megcsinálóm.”

— Elolvastad? — kérdezte rávaszult a Komisszár.

Alexej halgatott, szeme egyre

Ábrándok

Népi tömegmozgalom

„A megvalósított ábránd” című könyv Micsurinról szól. A könyv kifejti, még nem fordult elő, hogy tudományos mozgalom ilyen széles népi jelleggel öltözzön. Ez csak a szocializmus hazájában lehetséges, ahol a haladó tudományt a nép érdekeinek szolgálatába állították. Micsurin utal a Lenin Mezőgazdaságtudományi Akadémia történelmi ülésszakára, amelyen győzelmet aratott a micsurini biológia, csödbe juttatta a mendelizmus-morganizmus reakciós elméletét. A Bolsevik Párt és a szovjet kormány felismerte, hogy Micsurin munkája az állam és a nép érdekeit szolgáló ügy, ezért a legnagyobb gondoskodással vették körül.

Milenuskin könyve különösen rajzolja meg Micsurin alakját. E szigorú és ridegnek tetsző tudóst, akinek minden percét elfoglalja munkája lángoló hűvű fűtője, hogy gazdaggá tegye hazáját, népet. Ábrándjaiban gyönyörű szocialista városok merültek fel mindenütt virág és a gyümölcsfák ezrei. Olyan életéről álmodozott, amelyben minden ember osztala roskadozik a gyümölcstől, a határban jól megművelt szántóföldek táblái húzódnak és az udvarokat gazdag gyümölcsöskertek veszik körül.

A „Két agrobiológus” című fejezet Bunbank ismert amerikai növénynevelő állítja szembe Micsurinnal és meggyőzően mutatja be, mennyire különbözik a szovjet tudós sorsa a kapitalista ország tudósától. A tehetséges Burbank teljes magányosságban dolgozott a kalmarszellemtől világban. Burbank nevét ma már csak a szakemberek ismerik, míg Micsurinnak számtalan követője van, úgye az egész szovjet nép. Különösen a fiatalok olvassák érdeklődéssel a könyveket, amelyeket a természet nagy átalakítójáról írtak.

Új fakultás a debreceni egyetemen

A debreceni egyetem életében döntő jelenlétű változás történt, olyan, amely az egyetem egész arculatát megváltoztatja. A jog- és államtudományi kar működésének szűne elteremtéséről a vallás- és közoktatásügyi miniszter és új fakultást szervezett: a természettudományi kart.

Az új karon vegyészek, fizikusok, matematikusok és a természettudományok más ágaival foglalkozó fiatalok tanulnak. Korunkban a természettudományok döntő fontosságú nyertek, szemben az elmúlt korok elvont tudományával. Ma arról van szó, hogy megváltozzanak a világ arculatát és ehhez egyre több tudásra van szükség, akik a természettudományokkal foglalkoznak.

A debreceni egyetem tudományos értéke az új fakultással jelentősen emelkedik. Az új kar egyes tanszékeiről történt tanári kinevezések is bizonyítják ezt.

AZ ÚJ PROFESSZOROK

A matematikai első tanszéket dr. Varga Ottó, az új fakultás első dékánja kapta, a második tanszéket dr. Kéay Alfréd Kossuth-díjas matematikus tölti be, aki nemrégén tért haza a Szovjetunióba tett tanulmányútról. A kísérleti fizikát dr. Szalay Sándor, az európai hírű debreceni atomkutató fizikus adja elő, az elméleti fizika professzora dr. Budó Ágoston, aki Szegedről helyezték Debrecenbe.

A szerves kémiai tanszéket dr. Tankó Béla kapta, az általános és fizikai kémiai katedrára dr. Imre Lajos volt kolozsvári professzor, az ismert biofizikus került. Az anorganikus kémiát és az analitikát dr. Straub János adja elő. A kollóid-kémia és az alkalmazott kémiai tanszékre még nincs professzor. A technológiát

A dolgozók állama védi a nép egészségét.

Mit alkotott Hajdúmegye népegészségügyi vonalon három év alatt?

A demokratikus kormányzat, a dolgozók állama mindent elkövet a dolgozók egészségvédelme terén. „A legősb érték az ember” ennek a jegyében követték egymást a közegészségügyi intézkedések, a népvédelmi alkotások.

A hároméves terv végrehajtása során Debrecenben és Hajdúmegyében is igen sok közegészségügyi és szociális beruházást hajtott végre a népjóléti kormányzat. Hogy mit kapott és mit alkotott Hajdúmegyében és Debrecenben, erre vonatkozólag intéztünk kérdést dr. Hollosy Andor tisztifőorvoshoz. Felvilágosítva nyomán kiderült az a hatalmas, átfogó népvédelmi és közegészségügyi tevékenység, amelynek eredményeként csak egy számot rögzítünk le előljáróban: 1945-ben igen magas, 17 százalékos volt az arányszám a csecsemőhalandóságnál, a háború előtt átlagosan 14 százalékos volt, addig már 1948-ban a sorozatos népvédelmi, közegészségügyi intézkedések és alkotások nyomán csak 10 százalékos volt a csecsemőhalandóság Hajdúvármegyében. Ez a szám igen örvendőt és biztató, reménykeltő a jövőre is.

VÉDELMEZÉS A NEPBETELEGESÉGEK ELLEN.

A hároméves terv kapcsán a kormányzat, az orvosi kar első sorban a pusztító népbetegségek ellen vette fel a küzdelmet: kemény harc folyt a népbetegségek leküzdésére. Ennek során három új nemibeteg gondozó intézetet létesítettek Debrecen, Hajdúszoboszló, Hajdúnánás székhellyel, összesen 150.000 forintos költséggel.

A „fehér halál”, a tuberculosus leküzdésére négy új tüdőbeteg gondozó intézetet létesített a kormányzat Debrecenben, Hajdúszoboszló, Hajdúnánás és Püspökkladányban 300.000 forint költséggel.

Hajdúmegyében az elmúlt rendszerben ötven év alatt mindössze

egy tüdőbeteg gondozó és egy nemibeteg gondozó létesült, eddig a felszabadulás után négy év alatt három új nemibeteg és négy új tüdőbeteg gondozót állított fel a dolgozók állama. Vádirat ez az elmúlt fasiszta rendszer ellen és elismerő oklevél a demokratikus kormányzat népvédelmi tevékenysége feléit.

ÚJ SZÜLŐGÖTHONOK...

A hároméves terv kezdete előtt Hajdúmegyében 2 szülőgöthon volt 38 ágygal. A felszabadulás után 10 ágyas szülőgöthon létesült Nádudvaron, 5 ágyas Kabán, most állítanak fel egy 10 ágyast Balmazújvárosban és 6 ágyast Földes-n. Így a hároméves terv végén 80 ágy fog rendelkezésre állni több község szülőgöthonában. Kibővíti a régi hajdúbószörményi és nánási szülőgöthonokat is. Az erre vonatkozó anyagi fedezet rendelkezésre áll.

A szülőgöthonok felállítására és berendezésére fordított összeg igen jelentős, 680.000 forint.

ÚJ EGÉSZSÉGHÁZAK, ORVOSI LAKÁSOK...

A népjóléti kormányzat gondoskodása mindenre kiterjedt, széles, átfogó népvédelmi, szociálpolitikai alkotásokat hajtott végre a három éves tervtel megelőzően Hajdúvármegyében területén 5 egészségház volt, ezek is a legnagyobb mértékben elpusztultak a háborús események során, — a felszerelés, berendezés megsemmisült. A népi demokratikus kormányzat nemcsak helyrehozta, újjáépítette romjaiból az elpusztult régi egészségházakat, hanem még 8 új egészségházat is alkotott. Sok új közegészségi orvosi lakást is építettek, hogy az orvosok megfelelő környezetben láthassák el közérdekű áldásos munkájukat. Nádudvar, Püspökkladány kapott orvosi lakást, a miképecsi most készült el.

Iskolafogászat a felszabadulás előtt nem volt Hajdúmegyében. A fogbetegség is a népbetegségek közé tartozik, a fogszuvasodás, a romlott fog sok betegség kórokozója, előidézője. Az iskolafogászat főleg a preventív védekezést szolgálja. Eddig öt városban és községben állították fel a hajdúmegyei orvosi kar kezdeményezésére, segítségével, illetve közreműködésével iskolafogászatot. Ez az öt város és község Hajdúbószörmény, Hajdúszoboszló, Hajdúnánás, Hajdúhadház és Püspökkladány.

Az új kutak, népfürdők, iskolafürdők is a népegészségügyet szolgálják. Számos új kutat, népfürdőt, iskolafürdőt létesítettek. Új hatásvégi orvosi állásokat szerveztek, egyikek Egyek, másikat Nyírmártonfalva községben; a hat új tanyai település is kap új orvosokat, új gyógyszerárakat létesítettek, vagy szervezés alatt állnak Balmazújváros, Tetélen és Nyírmártonfalva községekben. — A hajdúszoboszlói gyógyfürdő területén új fiókgyógyintézet létesült.

Három új járási és egy állami egészségügyi állást szerveztek, a népjóléti kormányzat új trachoma ellenőrző orvosi állást létesített az egész vármegyére kiterjedő működési körrel; négy új tanyai bábai állást szervezett, amelyeket már be is töltöttek, további négy új bábai állást pedig most van szervezés alatt.

100 SZAZALÉK...

A közegészségügyi intézkedések és intézmények — mondotta Hollosy tisztifőorvos — már most is, de különösen a jövőben fogják éreztetni áldásos, embervédelmi hatásukat. Az országban Hajdúvármegyére három éves közegészségügyi és szociális terve az egyetlen, amely az előirányzott beruházásokat 100 százalékon felül teljesítette. Az előirányzott beruházási összeg 3 millió 50 ezer forint volt, ezzel szemben költségvetésileg és a Tervevitalal áru- és biztosított beruházások összege 6 mil-

ió 200 ezer forintot fogja elérni. Hajdúvármegyében Hajdúmegye közegészségügyi téren.

MIT HOZ AZ ÖTÉVES TERV?

Az ötéves terv során tovább fejlesztik, javítják Hajdúmegye egészségügyi viszonyait. Csak pár adatot ragadunk ki a sok közül: épül 13 községben új orvoslakás közel 2 millió forint értékben, 7 új szülőgöthon egy millió, 10 új egészségház másfél millió, 8 bölcsőde egy millió 200 ezer forintos költséggel. Új tüdőgondozók, két új iskolafogászat, új népfürdők, zuhanyfürdők, számos napközi otthon, a tanyaközpontok egészségügyi felszerelése — mind megvalósul a következő években.

Nagy lendületet fog adni a megye egészségvédelmének, a járványok elleni védekezésnek és azoknak megelőzésének a most szervezett és felállított új intézmény, a Járási Egészségügyi Központ, a JEK. Autót már kapott is a JEK, amelynek főfeladata abban áll, hogy három szakorvos, egy szülész, egy gyermekgyógyász és egy fogorvos az autóval állandóan járja a vidéket és végzi a közegészségügyi szempontból annyira fontos kutató és szűrővizsgálatokat. Kutató munkájuk eljut a legelhanyagotabb, legkisebb falura, tanyaúra. — mindenhol.

Ime, ez nagy vonalakban Hajdúmegye hároméves népvédelmi, közegészségügyi munkája; bemutatjuk az elért eredményeket, a jövő megvalósítására váró feladatokat. A szociális munkáról majd külön számolunk be.

Az alkotások, egészségvédelmi intézmények, a számok mindennél jobban beszélnek. A halálozások, a fertőző betegségek száma minden vonalon csökkent, a drága magyar élet nem pusztul hanyagság, bűnös hanyaglás, nem-örökösödés folytán. A dolgozók állama védi a dolgozók egészségét, a dolgozók családja egészségét... (T.L.)

Három magyar film készül

„LUDAS MATYI”

Sári községben forgatták a „Ludas Matyi”, az első magyar színes játékfilm első felvételét. Itt játszódik a Ludas Matyi háza előtt történő események. Gyón községben forgatták a Döbrögi kastély parkjában játszódó jeleneteket. Több száz paraszti statisztát a „Ludas Matyi”-nál, valamennyi lovakkal, koskikkal és bivalyfogatokkal vesz részt a felvételeknél, amelyek a döbrögi vasúrra igyekvő sokaságot mutatják be.

„URI-MURI”

Alsódbabason és Akasztó községben készülnek az „Uri-muri” filmváltozatának első felvételei. Utána Jászberényben forgatták a filmet. A felvételeket a Piac-téren felépített nagyvendéglő terraszán készítik, így a piac ad természetes hátteret. Innen Szarvas községbe mennek a film készítői: a volt Borza-kastély parkjában forgatnak. A kastély, melyet különben most alakítanak át gyermeküdülővé, lesz a film Szakmáry Zoltán nevű földbírtokosának rezidenciája.

„UTTÖRŐK”

Traktorral vontatják föl a Csillebércre a Magyar Filmgyártó NV 5 méteres filmdaruját az „Uttörők” c. új film felvételeihez. Az „Uttörők” eddig elkészült felvételeinek nagyrészt az Uttörő városban forgatták. A város kis lakóinak tartózkodási ideje augusztus 28-ig volt előirányozva, de a filmprodukciónak még néhány napra volt szükséges a befejezéshez s ezért kérvényezték az Uttörő községvezetéstől a táborozás meghosszabbítását. A film rendkívül jelentős a magyarországi úttörőmozgalom szempontjából, ezért a meghosszabbítást megadták s a tábor lakói még rövid ideig folytathatják a számukra nagy örömet és megtiszteltetést jelentő statisztálást.

OLVASMÁNY-KALAUZ

Illés Béla új könyve

Elsősorban az íróról.

Illés Béla visszaszerelte Magyarországon a regényes elbeszélés hiteleit. Akar nagy irrogója, a „Kárpai rapadó”-ra akar kisebb-nagyobb elbeszéléseire, akár pedig új könyvére a „Fegyvert s vílót énekek” című esszéjével elbeszélőketre gondolunk ismételtelen jellem megalkotásait, költőit, hogy Illés a regényesség vázának szerzett tiszteltetést mai irodalmunkban.

A szocialista realizmus fontos alkotója a forradalmi romantika. Az az elbeszélő, amely a történelmi események megrajzolására s a perspektívát kivétel nélkül érdekelte a társadalmi alakítás eseményeinek terrozzát, szenvedélyességét, ezerműszerűségét. Illés Béla a legnépszerűbb értelemben: érzelmes író, szenvedélyes és paros. S ugyanakkor meg egy vonzó tudósokhoz tartozik az új magyar epika kialakításában: nyitólív humora derűje, megnyitólív, zaszának optimista sugárzása.

hol hajszoltak vágóhídra, a biztos halálba. Kivétel nélkül a nagy voronyezi támadás előtt ez volt a helyzet: a szovjet lövészekben Puskin olvasnak; a citromszálgámmal mellett két kötet Majakovszkij is érkezik. A magyar állásokból kétségbeesetten kéri a folszó parancsnokságot, a sebesült állítsák el a sebesülteket, mert az uszkésűdő sebu katonák évek rothannak el. A segítségért könyörgő hang s semmibe, a tehetetlenségbe fútt. A szovjet lövészekben, pártulást tartanak s két katonát akik a háború kitörése óta a tüzvonalban harcolnak, lövésnek a Párt sorába. A szovjet lövészekben s sebesült „öröngős tatar” Achmet Fagyelev „Tizenkét éven” című regényét olvasza tatar nyelven. Tomondatok az emberességről, a hősiességről, a mályosság nemzetköziségről, a szabadságszeretetről mely a Szovjetunió népeit összekovácsolja.

A donmenti hatalmas szovjet áttörésről, a fasiszták pánikszere, gyáva meneküléséről sokat hallottunk már. Olvasunk is erről töredékesen. Illés Béla könyve azonban sokkal többet közöl arról, Illés hiteles tanu és hitelteljes író. Az ő feldolgozásában, az ő egyszerű és ugyanakkor szuggesztív sorában a legelősebb vádiratként szólal meg a hitleri németek oldalán álló magyar fasiszták elleni teljes körű és elvetemültségűk, teletöltöttségűk, népellenességűk — s ugyanakkor felmérhetetlen gyávaágsgukról. A voronyezi éjszaka, az „éjszakai éjszakája”, mint Illés nevezi, megrendítő mértékben mutatja be, hogy milyen következményekkel jár a fasiszta uralom, a fasiszta árulók vezetése.

A szovjet tüzérség lövészegénye, a rettenetes téli dermesztő fagyai, hóviharai — mindezek grandiózus hatótörő festonok ehhez a történelmi kóphoz.

Szép, bátor, emberi mállás Béla új költője, jókor jelent meg tanulmányok, baléle felnevelő írások, megtanulhatják, hogyan kell az igazságot a fejlődésért harcolni szanyedősen s ugyanakkor sok derűvel; egész író és egész ember módjára.

HIREK

— Ügyeletos gyógyszerárak:
„Kossuth”, Vöröshadsereg u. 26.,
„Tiszta” Péterfia u. 61., Isteni
gondviselés” Petöfi tér 6. sz.

— Várható időjárás. Mérsékelt
északkeleti, keleti szél változó fel-
hőzet, néhány helyen, főleg nyug-
aton és délen kisebb eső. A hő-
mérséklet allg változik.

RÁDIÓMŰSOR. Vasárnap, Kossuth-
rádió 7: Közzétel zene, 8: Hírek,
8:25: Szív küldi ezívek szívesen, 9:
Hangszerek, 9:30: Evangélikus val-
sások előlra a stúdióból, 10: Görögke-
leti istentisztelet, 10:45: Kálugyi ne-
gyedóra 11: Muzsámi dalkák, 11:45:
A Radiózenekar játéka Sándor Benée
zongorázik, 12:45: Csárdások, 13:
Mónár Lajos tánczenei játéka,
13:30: Hangszerek, 14:15: Énekes
hangszerek, 15: Suki Tóni és egyen-
zenekar játéka, Sárosy Ferenc és
László Imre zenekari, 16: Szécsy János
gondolkaik, 16:30: Szív küldi ezívek
szívesen, 17:10: A prágai Vlach zenek-
ar játéka, 17:40: Hangszerek, 18:15:
Hangszerek, 18:30: Fúvósok, 19:30:
Jovicski József zenekari, 20:55: Vidám
rádiózenekar: Egy menyecske két ura,
22:15: Sporthangképek, 22:30: Tótó-
hírek, 23: Táncczene — Petőfi-rádió,
8: Magyar muzsika, 9: Feltörő éle-
zenekari játékok, 10: Zenepotánia
pályán, 20:15: Hangszerek, 11:40:
Vasárnapi Rádiózenekar: Kislány,
12: Terzene, 13: A Néphadsereg hit-
szója, 13:20: Hangszerek, 14: Róosz
Emil együttese játéka, Vajda Júlia
énekei, 15: Nagy énekesek, 15:20:
Országos Táncdalnagykör, 15:45: Va-
sárnapi zene, 16: Hódó vasárnap
előlra, 17: Magyar Parnasszus, 17:40:
Könyv zene — vidám zene, 18:30:
Táncczene, 19: A búcsószöveg, 20:
Hangszerek, 20:20: Közvetítés Váro-
sból, 21:15: Hangszerek, 21:45: Elő-
szó a stúdióban: Vadorok

**— Református istentiszteletek va-
sárnap, Nagytemplom 8 óra: dr. Deisz L.**
10 óra: Barabás M., 6 óra: Barabás M.,
8 óra: dr. Tóth K., du. 5 óra: Evan-
gelizáció, Káptalan du. 9 óra: Uray
S., Kossuth u. 10 óra: Baja Mihály,
du. 4 óra: Brinyi János, Karolyi Gas-
par du. 9 óra: Zergl G. du. 6 óra:
Evangélizáció, Ispolyai u. du. 10 óra:
Kücsár D. Apud. du. 9 óra: dr.
Hegya J. Kise u. du. 5 óra: Szabó
Enre Homokert du. 10 óra: Kovács
József du. 5 óra: Kovács József, Sa-
badag-telep du. 10 óra: Kürthy Károly,
du. 6 óra: Evangélizáció, Csapokert u.
du. 6 óra: Kálmán I., du. 6 óra: dr. Ban-
házi S., Kereke-telep du. 10 óra: dr.
Erdei M., este 7 óra: Evangélizáció,
Egyetemi templom du. 11 óra: Kovács
J. Kálvária és Rózsák Kőncz és Pó-
gyor, Széchenyi-ker du. 10 óra: dr.
Kálmán L., Bogháza du. 10 óra: Kántor
József Augustus szentkoron du. egy-
negyed 10 óra: Kónya Z. Nyuszt lak-
de fel 10 óra: Gacsai G. Tűzjelzők
du. 10 óra: Zieros J. Szobozsai út du.
4 óra: Zieros J. Rákostelep du. 9 óra:
Pál A. Szegényház du. 9 óra: Mónár
Géza, Woidits-telep Sállyai Gyula,
Menhely Kálmán I. Pac Sállyai Gyu-
la. — Tanyai istentiszteletek: Kis-
mács du. 3 óra: Nagy S. Hekyes du. 10
óra: Jekke Bekettas, dr. Farkas P., dr.
Kölcsey A., Pallás du. 9 óra: Apala
de, 11 óra: Szabó Endre, Percs dúl du.
3 óra: Pál A. Nyírák-telep 9 óra, Ehes
11 óra: Lőrinc K. Pípo-hegy du. 9 óra:
Hegy 11. Gyűlésterem más. Halap 55.
du. 3 óra: Mónár Gy. Óndó II. Vedres
du. 9 óra: Kupahegy du. 2 óra:
dr. Rápolyi A., Borszapolyi u. 2 óra:
du. 3 óra: Madarász József, Szepes I.
du. 9 óra: Pósfari-tanya 11 óra, Szóvár-
út du. 2 óra: Nagy J. Letai u. isk. du. 3 óra:
Kürthy Károly, Szabadag-telep 4 óra:
du. evangélizáció Cs. Kisp. A. Fancsi,
ka du. 10 óra: Diószegi-ut. du. 3 óra: Nagy S.
Hátar du. 11 óra: Szükséglatások du.
3 óra: Mónár G. Sziklós Urvacsora
dr. Kálmán Lajos, Rákostelep du. 9 óra:
du. evangélizáció, Szabadag-telep du. 9 óra:
du. evangélizáció, Nagytemplom du. 9 óra:
du. Szene L.

— Hatvan reggeli 8 órakor ényvitó
istentisztelet lesz a református templom-
ban. A Kiettembomba mennek a
kiváló gümizumok, a többi tem-
pombba pedig az általános iskolák
tanulói.

— Hat nyári napközli órában
elfutott az elmúlt hónapban
Debrecenben. A napközli otthonok
éredőikön kívül a városi szociális
egyesületi Pallagon, a Rokkon-
táson, a Kishegyest-úton, Mézes-
hegy tanyán, a Gerő-hegyen és
a Nagyerdő VAOSZ üdülőben
tartott; fenn nyári napközli ot-
bont. Összesen 736 gyermeket
gondoztak ezekben és részükre
12.869 ebédet adtak ki.

**Női-, férfi kabát és ruhaszövetek, vászonár k minden-
féle textiliáruk, ballonkabátok, paplanok, függönyanya-
gok, lakberendezési cikkek óriási választékban**
HAS ÁRUHÁZBAN
Vöröshadsereg-útja 58 szám.

**Ma este 6 órakor Gorkij-emlékünnepegy műsorral egybekötve
a Magyar-Szovjet Társaság, Vöröshadsereg-útja 45-47 szám alatti
helyiségében. Belépés díjtalan!**

**— Athengerelők a Hosszúhát-
útjait,** amikor is 8 kilométeres út-
szakaszt vesznek munkába. Egye-
löre 3 kilométer hosszú szakasz
Athengereléséhez szükséges kö-
anyag érkezett meg.

**— A Városi Dalegyelet felhív-
ja összes tagjait,** hogy vasárnap
délelőli 9 órakor a Városháza ud-
varán feltöltendően jelenjenek meg.
Dalegyeletünk a dr. Rusznyák
István egyetemi tanár elváltás be-
számolóján vesz részt. Előnökség.

**— Schaff tánciskolájában (Sa-
putca 2.) tizenhatodikán** a taplo-
lyam kezdődik. Össztánc vasárnap
nyolc órától.

— Dűlőbiztosítási értekezlet lesz
vasárnap fél tíz órakor a Váro-
sháza nagyteremben. Felhív-
vom az összes dűlőbiztosítót,
hogy számoikát össze járassukban
a 10 holdon aluli és a 10 holdon fe-
lülit gazdákat — beleértve a pusztá-
földeteket is — hogy az értekez-
leten annyi lapot kapjanak kézhez.
Gazdajegyző.

**— A T. Uray Magdolna állami-
lag engedélyezett zeneiskolájában**
a tanítás megkezdődött. Beirat-
koznak még folytatódásán lehet
zongora, hegedű, zeneóda és elő-
képző szakokra. Révész-ter 2. Kir-
templomból.

**NYUGTÁT a Tiszántúli Könyv-
és Lapkiadó Rt.-től, Bajcsy-Zs.**
linszky utca 1. Bika-bérház.

**— Vasmegye vezet a tarlóhán-
tásban 93.69 százalékos teljesíté-
ssel.** A tarlóhántás munkálai az
egész ország területén természet-
esen haladnak. A negyedik versenyben
a mos; kiadott jelentés szerint
Vasmegye vezet, amely 93.69 szá-
zálékát teljesítette eddig a tarló-
hántási munkának. Utána követ-
kezik Zala 94.86, Sopron 90.49,
Veszprém színén 40.49, Fejér
80.71, Somogy 89.44 százalékkal.

A tarlóhántási versenyben igen el-
maradt Zemplén megye, ahol
54.97 százalékkal teljesítették a
tarlóhántási munkáját. A megyék
sorrendjében utolsó Heves-megye
41.48 százalékkal.

— 9 tanatos toto szelvényeidet
ne dobd el, mert összegyűjtve azo-
kat vizsgádjában résztvehetsz.

**— „Tip-Top” áncélvezet meg-
nyitása szeptember tizenhatalcad-
kán.** Ösztánc „Egy forint”. Pos-
tás Szakszervezet — Munkás
Öthonban.

**— Egy úttelés a totó csak
1.65 fillerbe kerül!** Ezért az ósz-
szegér tiszteket söt zászerek-
ket.

**— 241 vagon tuskó két hónap
alatt.** A debreceni környéki erdők-
ben az elmúlt két hónap alatt fo-
kozódó lendülettel folytak az el-
maradt tuskózási munkálatok s
ezek során 241 vagon tuskót ter-
meltek ki.

**— Munka közben megsérült Bi-
hari László munkás a közraktfár
épületében** amikor a csodáról le-
jövő szak lábára esett.

— Kést rántott házbeljére. —
Németh László Varga-utca 27. sz.
alatti lakos ellen feljelentést tett
Vincze Árpádné, mert egyik nap,
amikor férje távol volt, megfenye-
gette, kést rántott elő és az asz-
zony segítségére siető Nagy Gusztá-
vot bottal megtámadta és több-
ször megütötte. Németh ellen meg-
indult az eljárás.

**Arverési hirdetés
az Állami Zálogház
és Arverési Csarnok N. V.
Debrecen, Csapó-utca 4. sz.
1949. szeptember hó 22-én**
Arverést tart. Arverésre ke-
rülnek az 1949. évi július hó
végéig lejárt, de nem rendezett
zálogdíjgyak, valamint az ön-
költségen feljárt tárgyak.
A kiállítás 8 órakor, az árve-
rés 10 órakor kezdődik.

**Női-, férfi kabát és ruhaszövetek, vászonár k minden-
féle textiliáruk, ballonkabátok, paplanok, függönyanya-
gok, lakberendezési cikkek óriási választékban**
HAS ÁRUHÁZBAN
Vöröshadsereg-útja 58 szám.

**Ma este 6 órakor Gorkij-emlékünnepegy műsorral egybekötve
a Magyar-Szovjet Társaság, Vöröshadsereg-útja 45-47 szám alatti
helyiségében. Belépés díjtalan!**

Eljegyzés, házasság

x Sztarna Ilona Viktória és
Ecsedi János folyó hó 17-n délután
fél 6-kor tartják esküvőjüket a
Károly Gáspár-terti templomban. —
Ismerőseiket szeretettel várják.

• Szaldobágyi Irén és Lelesz
Imre f. hó 10-én tartották esküvő-
jüket. (Mindem külön értesítés he-
lyezett.)

• Jéga Marika és Böszörményi
István gazdálkodó jegyzetek.

• Maős Gabriella és dr. Gál
Gyula (Nagykanizsa) törvényszé-
ki jegyző szepember 12-én d. u.
fél 7 órakor tartják esküvőjüket
a Szt. Anna utcai templomban.

**— Házasság gyorsvonati ghe-
séggel — egy óra alatt!** Az új
közüzgatás gyors és egyszerű,
mindenképpen a dolgozók érdekeit
szolgálja. Angyalöldön, a XIII. ke-
rületben a napokban a gyors
munka eredménye lett az, hogy
egy óra belül kiadták egy háza-
sulandó párnák a diszpenzációt,
mert irataik rendben voltak. Egy
óra múlva már az anyakönyvve-
zetelő előtt állt a fiatal pár.

— Tíz hónapi börtönrre ítélték
Kosztói Károly 27 éves debreceni
lakost, aki júliusban Szilvák Ist-
ván, Kusalom-utca 37. sz. a lak-
hos lakására betört és onnan ru-
baneműket lopott el. Később pe-
dig Nyíregyházán követelt el lo-
pást.

— Egyévi börtönrre serteslopásért,
Jenei István hajdúhadházi 55 éves
büntetett előéletű személy állt
tegnap a bíróság előtt. Hajdúhad-
ház község sertesállományából
egyét elhajtolt és 900 forintért
másnap eladta, majd Galambos
Andrástól 3 malacot lopott el,
amelyeket szintén eladott. A bírósá-
g egyévi börtönrre ítélte.

— Talált tárgyként beszolgáltatott
1 drb ferri kerekpárt jogos tulajdo-
nosa kiúzólas után átveheti a
rikapitányadg 27 sz. szobájában.

— Ehes volt a betörő, szalon-
tcai lakos feljelentést tett ismer-
len tettes ellen, aki üzletébe
alkucsal behatolt és onnan 25 kg
bentesárut elloptott.

Gyászrovat
Közszönetnyilvánítás. Mindazon
rokonoknak, barátoknak és ismer-
ősöknek, kik felejtéhetlen édes-
anyának: öv. Károlyi Sandorné te-
melésén megjelentek, sírjára kos-
zornót és virágot helyeztek, vaia-
mint levélben részvételt jeleztek
ki és ezáltal mélységben bánatun-
kat nyhítotték, ezúton mond há-
lás köszönetet a gyászoló család.

Közszönetnyilvánítás
Szeretett férjem, édesapánk és
nagyapánknak Katona Ist-
vannak az elhunyt alkalmá-
val megnyilvánult részvételt,
a ravatalára küldött koszorú
és virágokért rokonainknak
jóbarátainknak, jóismerőseink-
nek és minőségünknek, kik nagy
bánatunkban velünk együtt
éreztek ezúton is hála köz-
szönetünket fejezzük ki.
A gyászoló család
Pacsirta-utca 29.

Mély fájdalommal tudatjuk,
hogy
Jakab Esztiike
26 éves korában elhunyt. Te-
melése hétfőn fél 4 órakor
lesz a 2. B. számú ravatalozó-
teremben. Gyászolók: bánatos
szülei, testvérei, édesanya, só-
gorai, unokahúga keresztá-
ja és a kiterjedt rokonság,
valamint jóbarátok. Gyászol-
helyett is. Lakás: Lorantffy-
u. 18. Közégti temetkezés.

Mély fájdalommal tudatjuk,
hogy
Daku Sándor
gazdálkodó
43 éves korában elhunyt. Te-
melése hétfőn délután fél 2
órakor lesz a Köztemető II. B.
ravatalozótereméből. Gyászol-
ók: bánatos édesapja, testvé-
rei családtagjai és kiterjedt
rokonsága. Lakás: Eötvös u.
39. Dankó temetkezés.

Sport Moór

irányítja ma délután
a D. Lokomotiv támadósort

A D. Lokomotiv vezetői tegnap be-
jelentették, hogy az igazolási határ-
időben benyújtott Moór igazolását az
MLSz vezetősége jóváhagyta. A debreceni
vezetősége megelégedésnek ez-
van csak most hozta nyilvánosságra az
igazolást. Moór a Vasmegyei játé-
szozt ezélett mint középfezetet és
középsztár. Mindkét poszton egy-
aránt kiemelkedő alkalmazható játékos.
A szombaton reggel nyilvánosságára
hozott igazolási felvilágosítást terjedt
el a városban és minden sportrajongó
örömel fogadta. Szózaték is katekizált
Moór igazolása kapcsán. Az egyik Lo-
komotiv szerzők találaton jegyzete
me:

**— Vajjon megleszi-e köteletségét
ma délután a Moór?**

A D. Lokomotiv—Soroskar mérkőző
délután fél ötkor kezdődik a Diószegi-
uti pályán. A mérkőzést Barna Béla
vezeti. A két csapat előrelátandó a
következő felállításában veszi fel a
küzdelmet:

D. Lokomotiv: Polgár — Mónár,
Szabo I. — Szalai, Csárdás, Teleki —
Kovács, Koczán, Moór, Rácz Vihar,
Sároskár, Zalai — Vigi, Szamosi —
Pálósi, Kontha, Kovács — Pá-
kozdi, Pusztai, Antoni, Hontvári, Ju-
hácz.

Magyarország vezet az első három nap után a szobozsói repülőversenyen

Hajduzaszobozsói, sept. 10.
Penteken este szombaton folytatódott
a hajduzaszobozsói nemzetközi repülő-
mérkőzőverseny. A pénteki nap eredmé-
nyei:

Egyéni versenyzők: 1. Abaly (Ma-
gyar) 54 p. 20 mp. 2. Nasonov (Szo-
vjétunió) 7 p. 3. Kuvában Juri (Lengyel)
43 mp. 4. Jean Bury (Lengyel) 35 mp.
5. Hris Otó (Románia) 305 mp. 6.
Morvath (magyar) 3 p. 7. Zavai
(magyar) 1 p. 8. Uvagos Joan
(Románia) 150 mp. 9. Pryszki (Len-
gyel) 122 mp.

Két igen érdekes megepités és nagy-
jelentőségű modellek indultak a me-
delzők. Sajnos erőszakos balerize-
resek iserte őket. Az egyik gépen liba
torlent és már az első startnál a
modell erős motorjarral, ruhahand-
pille nem ószertelt. A másik gépnek
nem eléggé termikus időben repült,
de így is hetperce szép repülé után
szállt le. A későbbi startok folyamán
ez a gép fokozatosan egy igen erős
forrásúhoz hasonló termik területbe
került, amely annyira megdobálta,
hogy az első szovjet modell szomori
ördörra jutott. A szovjet modelléző
garuda igen erős motorral volt a
szorozatos balerizésért. Ez is sokkal
nagyobb eredmény, mint a legelőnye-
sebb győzelem.

Szombaton került lebonyolásra a
vizi indítási gumimotoros modellek
versenye. Egész napon át gyorsor-
naposított termikus idő volt. A kis
hidroplánok 10 m. átmérőjű betonme-
decéből indultak. Már a déli órák-
ban új lengyel rekord született. Henri
Zavai gépé 2 perc 27 mp. és idovel
megdöntötte az eddigi lengyel orszá-
gos edzőt.

Egyéni versenyzők: 1. Horvath
Erno (magyar) 23 p 30 mp. 2. Gaskó
Mátyás (magyar) 3 p 45 mp. 3. Za-
charov (Szojvetunió) 2 ó 44 mp. 4.
Henri Zawai (Lengyel) 2 p 27 mp. 5.
Zacharov második gépe (Szojvetunió) 1
p 59 mp. 6. Ujvari József (Románia)
1 p 56 mp. 7. Budai András (Roma-
nia) 1 p 26 mp.

A kiváló eredményt elért szombati
egyéni győztes Horvath Erno a del-
utáni órákban indította gépét, ami-
kor élelkebb szél kerekedett. 3-4

SPORTSZEMINARIUM HÉTFOEN

Hétfoen este 7 órakor a vármegye-
háza nagytermében a sportvezetők és
sportolók részére sportszeminárium
lesz. Megjelenés kötelező. Sporthivatal.

**Vízilabda csapatunk győzött
a belgák ellen**
A nemzetközi vízilabda torna pé-
nteki eredményei: Olaszország—Svédor-
szág 6:1 (3:0), Hollandia—Franciaor-
szág 4:0 (3:0), Magyarország—Belgium
4:2 (2:0) A magyar csapat kitűnő lát-
tekkal győzött a mindvégig szívesen
küzdő belga együttes ellen.

Felhívások. — A D. Előre női kézil-
labázó déli 1 órára legyenek a D.
Előre pályán: Mák, Szoghó, dr. Szabó,
né, Katona Oláh, Szabo J., Tóth M.,
Ujvári, Új, Kics Magda, Tóth S.,
Tóth E., Török, Juhász. — A D. Elő-
re szécsy férfi kézilabázó déli két
órára jelenjenek meg a Szobozsai-úti
sportteremben. — A D. MASZOVLET
szécsy játékosai ma délelőtti fél kilenc-
re jelenjenek meg a repülőtérén. Az
I. csapat fél kilencor a MAV szől, a
II. csapat fél 11-kor a Péntegy ellen
játéka barátásgos mérkőzést. — A
Timárk játékosai ma reggel 6 óra
a DEB pályán jelenjenek meg. — A
D. Lokomotiv szécsy kézilabda játéko-
sai ma negyed kettőre jelenjenek meg
a D. Lokomotiv sporttelep bejárta-
nál.

Jóslatunk 3:1 a D. Lokomotiv
vara.
A mérkőzés előtt fél háromor
D. Lokomotiv II—MAMOSZ ker. I. ó
mérkőzést rendeznek.

MI LESZ MEC MA AZ NB I-BEH?
Jóslatunk a mai NB I. mérkő-
zések:

MATEOS:—Dorog 2:1, Ferenovára
—Kápt. 4:2, Előre—Szombathely
1:1, MTK—SAC 4:1, Csepel—JAOPI
2:0, Ujpest—JTO 1:0.

AZ NB I. ALLASA MA DÉLUTANI

1. Ferenovára	2 5:1 4
2. Kápt. 2	2 5:1 3
3. MTK	2 7:2 3
4. SZAC	2 5:1 3
5-6. D. Lokomotiv	1 4:2 2
5-6. Soroksár	1 2:1 2
7-8. Dorog	2 4:1 2
7-8. SBTC	2 4:1 2
7-8. Ujpest	2 5:1 2
10. Sz. Lokomotiv	2 3:1 2
11. Csepel	2 2:1 1
12. MAORT	2 3:1 1
13. ETO	2 1:1 1
14. Vasas	—
15. Előre II	2 3:1 1
16. MATEOSZ	2 3:1 1

óra között azonban, amikor már az
engedélyezett 5 startjára került sor,
sikerült olyan termikus légáramlást
előidoma, amedon a gumimotor lejára
és után gépe vasosággal, a szécsy
szármány a meleg levegő segítéggel
eltávozt a repülőtéről. A földi meg-
figyelők 21,5 perces keresztül tudták
követni, aztán eltűnt a távcsővek
elől. A modelt kísérő repülőgép mag-
nánny perccel át követte Horvath
Erno modeljét, amely végredimen-
ben 23,5 perces levegőben tartózkodás
után fél 7 órakor a megfigyelők sz-
erint 6-700 m magasságot ért el, s
kezdte széllel Budapest irányába rep-
pülni.

Fontversenyzők:
1. Magyarország 5955 ponttal, 2.
Románia 2483 ponttal, 3. Szojvetunió
1968 ponttal, 4. Lengyelország
1422,75 ponttal.

DEBRECENI MAI SPORTMŰSORA

Labdajáték:
Fél 9 óra: D. Postás—D. Előre NB III
Dohánygyári pályán. — DEBECEN—
Hortobágyi barátságos, Fozonyl-
Fél 11 óra: D. Lendület—NySzDS NB
III. Dohánygyári pályán. — Felső-
Hajdúszobozsói ker. I. óra: Pozsony-
út.

Fél 3 óra: D. Lokomotiv—MAMOSZ ker.
I. óra: Diószegi-út.
Fél 5 óra: D. Lokomotiv—Soroskar
NB I. Diószegi-út.

Kézilabda
Háromnegyed 2 óra: D. Lokomotiv—
Miskolc NB II. férfi, Diószegi-út.
2 óra: D. Előre—Standard NB II. női,
Szobozsai-út.
3 óra: D. Előre—Váci DTK NB II.
ferri, Szobozsai-út.

Asztalitenisz
9 óra: D. Postás—D. Lokomotiv NB
II. Postás asztaliteniszes székben.

MOZI

APOLLO
MA dé. u. 11. óra 3, 7, 9 óra
Hétfoen 1, 2, 4 óra
Legszébb színös rajzfilmek
egy oskorban:
A 7 SZINES MESE

VICSZINHÁZ
MA dé. u. 11. óra 1, 2, 4 óra, 6 óra,
10 óra, 11 óra, 12 óra, 1 óra, 2 óra
Yégig magyarul beszéző
filmrömek!
VEZETÉS EUSZAKA
Fősz.: Borisz Andrejev
METEOR
MA 7. 4. óra, 8 órakor
Werna Gyula érdekfeszítő
regénye nyomán Rabszolga-
kereskedők között
A 15 ÉVES KAPITÁNY

Rádió utalványát
azonnal beváltom bármilyen ORION
készülékre, 18 havi részlete előleg nélkül
MAYER mérnök Kossuth-utca 13. sz.

**Szabó Béla szücs mester
szőrmeárú üzletét áthelyezte
Vöröshadsereg-útja 43.
Svetits-palota I. udvar.**

Tanulósobák munkás- és dolgozóparaszt gyermekek számára

A V. K. M. Nagy-Budapesten, a peremvárosokban és az ipari gépparkokban tanulósobákat létesít azoknak a nyolcadik osztályos munkás- és dolgozóparaszt származású gyermekeknek, akiknek szülei egész nap dolgoznak és így nem foglalkozhatnak gyermekeikkel. A tanulósobákban szakia-rosok felügyelete mellett 3 órán keresztül tanulnak. Ezzel azt akarják elérni, hogy az általános iskola civégése után a tanulók jobb tanulmányi eredményeket mutathassanak fel. Egy-egy ilyen tanulósobában harminc gyermek zére van hely, ahol minden egy-köz rendelkezősükre áll a kényelmes tanuláshoz. Jöminőségű ebé- det kapnak a tanulás megkezdése előtt.

Anyakönyvi hírek

Születések: Gavellér József, tisztviselő Nyomatón 16. József, fellelő Anatórián kísérőbíró I. adunként Varsón 17. László Zsuzsanna Lajos kereskedő Dózsa u. 21. Zoltán, Orbán

Halálozások: Balogh József, Gyula Rándor MÁV géplakatos a Bellegelő 236. László U. Nagy Károly alk. munkás Torzó u. 185. Emma, Sinaí Gyula kiebrítósz. Fáy dtől 44. Gizella, Károli Rándor npsz Haláp 46-b. Erzsébet Kordos npsz Haláp 46-b. Zoltán, Baranyai Lőrinc Elep 87. Erzsébet Balogh Imre gépkocsivező Kossuth u. 9. Imre, Erdel Gyula npsz Bellegelő 540. János.

Házasságok: Magi Sándor MÁV géplakatos a Kuruc u. 46. és Juhász Julianna Kuruc u. 46. Armée Sándor honv. övezető Alvinci tér 8. és Számadó Erzsébet Juszti Sándor u. 38. Páczol János MÁV lakatos Virág u. 2. és Molnár Katalin Bartók Béla u. 30. Csiki Lajos MÁV géplakatos Munkoripályai út 26. és Király Katalin Széchenyi u. 43. Kerekes Ferenc gazdálkodó Mács díjzást és Geppentő Iona Mács díjzást, Ferge Gábor gazdálkodó Fancsika 55. és Laboncz Julianna Fancsika 55. Gally Sándor MÁV esztérgályos Balaton u. 11. és B. Tóth Mária Krúdy Gyula u. 1.

Házasságok: Szabó Miklós éttermi segéd iskola u. 8. és Kisa Róza iskola u. 8. Nábrádi Mihály városi gépkocsivező Kandia u. 13. és Horváth Margit Kandia u. 13. Cselle Pál vaskereskedő a Nyil u. 80. és Kovács Mária Kút u. 22. Kovács József penzügyi tisztviselő Dózsa u. 16. és Szajgyártó Katalin Dózsa u. 18. Páncs Vilmos műszaki tiszt Maróthy György u. 17. és Szombati Emma Széchenyi u. 17. Márton János traktorkezelő Rákóczi u. 58. és Balogh Lida Bajcsy-Zsuzsányi u. 52. Blizik Imre traktorkezelő Zádor u. 21. és Fekete Irén Zádor u. 20. Papp Csongor műszerész a Szé-

Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.

UJ telefonszáma: 41-14. Sziveskedjék telefonkönyvébe a megfelelő helyre bejegyezni.

szervező felkérte a bizalmiakat, hogy hétfőn du. fél 7 órakor bizalmi gyűlést tartunk megjelölés levélmi ter. ha mellett kötelező.

Fodraszok. Kedden este 6 órakor vezetési ülés, az összes feladatok le- jelennek meg fontos ügyben. Pont- os megjelölés ker az előzők.

Hazitegyetők szakszervezete felhív- ja ösere tagjait, hogy ma délelőtti 9 órára a szakszervezetben felvonulása- mindannyian jelenjenek meg.

Az utca- és háztömbbizalmi titkárs- aga ker a utca- és háztömbbizal- miakat, hogy ellenőrizték a tömbjűk- hoz tartozó területen a fákát és cser- jeket úgy az udvari, mint az utcai részben az ott lakóknak ischer szoro- lteket támaszik és ezáltal nem írtol- tak, vagyis az eddigi felszólításnak nem tettek eleget sürgősen jelentke- zzenek.

Házasságok: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Halálozások: Balogh Józsefné Smá- gyi Julia 62 éves Piac dtől 34. özv. Nagy Gaborné Bálint Teréz 86 éves Kiszegly u. 40. Jakab Eszter 26 éves Lorántffy u. 19.

Tözlés- és építkezéskorokból adókössége. továbbá szakszerve- zeti hálón du. fél 6 órakor rendkívül ér- tekeztet tart. Kartársak feltöltési- jelenlének meg. Adó és tagdíj díj befizetés 14-én és 15-én a KIOSZ irodájában.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Felkészítéskorokból adókössége fontos adóüggyben hétfőn, 12-én du. 6 órakor a KIOSZ irodájában tart.

Atkötözünk a HATVAN-U. 35 sz. alá (a Reáliskolával szemben.) Oxigén, dissousgáz, karbid kapható Műszaki és Kereskedelmi Társaság Horváth és Miklós. Telefon: 34-23.

Table with multiple columns containing book and record listings. Columns include categories like 'HAZASSÁG LEVELEZÉS', 'OKTATÁS', 'GYERMEKGY. előd.', 'REKAMÉK', 'ALIGHASZNÁLT', 'SZÁP', 'VILLANYBOROTVA', 'TERMENY ELEMISZÉS', 'ALLAT', 'EPÍTÉSI ANYAG', 'MARKLIN', 'JARMU', 'BUTOR, SIONYEG', 'REKAMÉKAT', 'MODERN', 'KOMPLETEK', 'RÉGI', 'KÉTTŐ', 'KÖZPEKORU', 'HAZASSÁG LEVELEZÉS', 'OKTATÁS', 'GYERMEKGY. előd.', 'REKAMÉK', 'ALIGHASZNÁLT', 'SZÁP', 'VILLANYBOROTVA', 'TERMENY ELEMISZÉS', 'ALLAT', 'EPÍTÉSI ANYAG', 'MARKLIN', 'JARMU', 'BUTOR, SIONYEG', 'REKAMÉKAT', 'MODERN', 'KOMPLETEK', 'RÉGI', 'KÉTTŐ', 'KÖZPEKORU'.

KEMANTYA hűvös öltözék...
CSEPEL 100-as...
MEGYVÉTELRE kerékek...
NAGYBÉRETT...
JANOSI utca 7/a...
FERDOKAD...
ASZTALTUZHELY...
KIS Jézuskegy...
MÉRELEG...
ELADÓ egy...
TUZIFAT...
ELADÓ két...
AUTOGÉZER...
VÖRÖSRÉZ...
ASZTALTUZHELY...
MARS...
ELADÓ kerékpár...
CSEPEL 100-as...
UZLET AJANLAT...
SZŐRTEP...
GÖRÖSSZAKALIT...
Varrógépjét javíttassa...
NYLON és PLASTIC...
Cipőt...
ADAS-VITEL...
OSZLAPKÁLYHAK...
WC...
FOJLAPOTBAN...
HAROMLÁNGU...
EGY nagy...

OSZLAPKÁLYHA...
EGY és két...
EGYSZOBÁS...
KÉTSZOBÁS...
BELVÁROSI...
JANOSI utca...
FERDOKAD...
ASZTALTUZHELY...
KIS Jézuskegy...
MÉRELEG...
ELADÓ egy...
TUZIFAT...
ELADÓ két...
AUTOGÉZER...
VÖRÖSRÉZ...
ASZTALTUZHELY...
MARS...
ELADÓ kerékpár...
CSEPEL 100-as...
UZLET AJANLAT...
SZŐRTEP...
GÖRÖSSZAKALIT...
Varrógépjét javíttassa...
NYLON és PLASTIC...
Cipőt...
ADAS-VITEL...
OSZLAPKÁLYHAK...
WC...
FOJLAPOTBAN...
HAROMLÁNGU...
EGY nagy...

OSZLAPKÁLYHA...
EGY és két...
EGYSZOBÁS...
KÉTSZOBÁS...
BELVÁROSI...
JANOSI utca...
FERDOKAD...
ASZTALTUZHELY...
KIS Jézuskegy...
MÉRELEG...
ELADÓ egy...
TUZIFAT...
ELADÓ két...
AUTOGÉZER...
VÖRÖSRÉZ...
ASZTALTUZHELY...
MARS...
ELADÓ kerékpár...
CSEPEL 100-as...
UZLET AJANLAT...
SZŐRTEP...
GÖRÖSSZAKALIT...
Varrógépjét javíttassa...
NYLON és PLASTIC...
Cipőt...
ADAS-VITEL...
OSZLAPKÁLYHAK...
WC...
FOJLAPOTBAN...
HAROMLÁNGU...
EGY nagy...

OSZLAPKÁLYHA...
EGY és két...
EGYSZOBÁS...
KÉTSZOBÁS...
BELVÁROSI...
JANOSI utca...
FERDOKAD...
ASZTALTUZHELY...
KIS Jézuskegy...
MÉRELEG...
ELADÓ egy...
TUZIFAT...
ELADÓ két...
AUTOGÉZER...
VÖRÖSRÉZ...
ASZTALTUZHELY...
MARS...
ELADÓ kerékpár...
CSEPEL 100-as...
UZLET AJANLAT...
SZŐRTEP...
GÖRÖSSZAKALIT...
Varrógépjét javíttassa...
NYLON és PLASTIC...
Cipőt...
ADAS-VITEL...
OSZLAPKÁLYHAK...
WC...
FOJLAPOTBAN...
HAROMLÁNGU...
EGY nagy...

OSZLAPKÁLYHA...
EGY és két...
EGYSZOBÁS...
KÉTSZOBÁS...
BELVÁROSI...
JANOSI utca...
FERDOKAD...
ASZTALTUZHELY...
KIS Jézuskegy...
MÉRELEG...
ELADÓ egy...
TUZIFAT...
ELADÓ két...
AUTOGÉZER...
VÖRÖSRÉZ...
ASZTALTUZHELY...
MARS...
ELADÓ kerékpár...
CSEPEL 100-as...
UZLET AJANLAT...
SZŐRTEP...
GÖRÖSSZAKALIT...
Varrógépjét javíttassa...
NYLON és PLASTIC...
Cipőt...
ADAS-VITEL...
OSZLAPKÁLYHAK...
WC...
FOJLAPOTBAN...
HAROMLÁNGU...
EGY nagy...

OSZLAPKÁLYHA...
EGY és két...
EGYSZOBÁS...
KÉTSZOBÁS...
BELVÁROSI...
JANOSI utca...
FERDOKAD...
ASZTALTUZHELY...
KIS Jézuskegy...
MÉRELEG...
ELADÓ egy...
TUZIFAT...
ELADÓ két...
AUTOGÉZER...
VÖRÖSRÉZ...
ASZTALTUZHELY...
MARS...
ELADÓ kerékpár...
CSEPEL 100-as...
UZLET AJANLAT...
SZŐRTEP...
GÖRÖSSZAKALIT...
Varrógépjét javíttassa...
NYLON és PLASTIC...
Cipőt...
ADAS-VITEL...
OSZLAPKÁLYHAK...
WC...
FOJLAPOTBAN...
HAROMLÁNGU...
EGY nagy...

1 hetköznapi 10 szavas apróhirdetés díja
3 forint helyett 1 forint,
ha a vasárnapi feladott apróhirdetését
egy hetköznapi lapban is megjelenteti.

Két diáklány
Köznevelési válogatás,
Békéscsaba, szögorsó használata.
KÖSSÖTH u. 42 sz. em.

UZLET (16)
Köznevelési válogatás,
Békéscsaba, szögorsó használata.
KÖSSÖTH u. 42 sz. em.

HAZ, VILLA (10)
Köznevelési válogatás,
Békéscsaba, szögorsó használata.
KÖSSÖTH u. 42 sz. em.

FOLD, TELEK (20)
Köznevelési válogatás,
Békéscsaba, szögorsó használata.
KÖSSÖTH u. 42 sz. em.

BERLET (21)
Köznevelési válogatás,
Békéscsaba, szögorsó használata.
KÖSSÖTH u. 42 sz. em.